

SLUŽBENI GLASNIK

B O S N E I H E R C E G O V I N E

do data k

MEĐUNARODNI UGOVORI

Godina VI/II - Broj 13

Utorak, 31. decembra 2002. godine
S A R A J E V O

ISSN 1512-7532
Bosanski jezik

PREDSJEDNIŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE

71

Na osnovu člana V. tačka 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine, Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, na 152. sjednici održanoj 04. oktobra 2002. godine, donijelo je:

ODLUKU

O RATIFIKACIJI KONVENCIJE O BIOLOŠKOJ RAZNOLIKOSTI, RIO DE JANEIRO, 5. juni 1992. godine

Član 1.

Ratifikuje se Konvencija o biološkoj raznolikosti, Rio de Janeiro, 5. juni 1992. godine, po dobijenoj saglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine na osnovu Odluke PS BiH broj 82/02 od 30. septembra 2002. godine.

Član 2.

Tekst Konvencije u prijevodu glasi

KONVENCIJA O BIOLOŠKOJ RAZNOLIKOSTI

PREAMBULA

Ugovorne stranke,

Svjesne istinske vrijednosti biološke raznolikosti, kao i ekoloških, genetskih, socijalnih, ekonomskih, znanstvenih, edukativnih, kulturoloških, rekreacijskih i estetskih vrijednosti biološke raznolikosti i njenih komponenti,

Svjesne, nadalje, važnosti biološke raznolikosti za razvoj i održavanje životnih sistema biosfere,

Potvrđujući da je očuvanje biološke raznolikosti zajednička briga ljudskog roda,

Nadalje potvrđujući da države imaju suverena prava nad svojim vlastitim biološkim izvorima,

Također potvrđujući da su države odgovorne za očuvanje svoje biološke raznolikosti te održivo korištenje svojih bioloških izvora,

Imajući na umu da je biološka raznolikost značajno smanjena kao rezultat nekih ljudskih aktivnosti,

Svjesne općeg pomanjkanja informacija i znanja u vezi s biološkom raznolikosti, kao i hitnih potreba da se razviju znanstveni, tehnički i institucionalni kapaciteti, kako bi se

osigurala osnovna usaglašenost, na temelju koje bi se planirale i primjenjivale odgovarajuće mjere,

Ukazujući na to da je bitno predvidjeti, spriječiti i napasti uzroke znatnog osiromašenja ili gubitka biološke raznolikosti na izvoru,

Također ukazujući na to da tamo gdje prijeti veće osiromašenje ili gubitak biološke raznolikosti, ne bi se smio koristiti nedostatak potpune znanstvene spoznaje kao razlog odgađanja mjera u cilju sprječavanja ili smanjenja na minimum takve prijetnje,

Ukazujući nadalje da je temeljni zahtjev za očuvanje biološke raznolikosti očuvanje ekosistema i prirodnih staništa in-situ te održavanje obnavljanje populacije vrsta sposobnih za opstanak u njihovom prirodnom okruženju,

Uočavajući, nadalje, da *ex-situ* mjere također imaju važnu ulogu, prvenstveno u zemlji porijekla,

Priznajući usku i tradicionalnu ovisnost mnogih zavičajnih i lokalnih zajednica tradicionalnog načina života o biološkim izvorima, kao i želju da se pravedno dijele dobrobit koje proistječu iz primjene tradicionalnih znanja, inovacija i postupaka važnih za očuvanje biološke raznolikosti i održivog korištenja njenih komponenti,

Priznajući također vitalnu ulogu koju igraju žene u očuvanju i održivom korištenju biološke raznolikosti te potvrđujući potrebu za punim učešćem žena u svim razinama kreiranja i ostvarenja politike očuvanja biološke raznolikosti,

Naglašavajući važnost i potrebu unapređenja međunarodne, regionalne i globalne saradnje između država i međuvladinih organizacija s nevladinim sektorom, na očuvanju biološke raznolikosti i održivom korištenju njenih komponenti,

Potvrđujući da se može očekivati kako će osiguranje novih i dodatnih finansijskih izvora i odgovarajućeg pristupa dotičnim tehnologijama izvršiti značajnu promjenu u sposobnostima svijeta da riješi pitanje gubitka biološke raznolikosti,

Potvrđujući nadalje da su potrebne posebne mjere, kako bi se udovoljilo potrebama zemalja u razvoju, uključujući i odredbe o novim i dodatnim finansijskim izvorima kao i odgovarajući pristup primjerenim tehnologijama,

Uočavajući s tim u vezi posebne uvjete najnerazvijenijih zemalja i malih otočnih država,

Potvrđujući da su potrebne znatne investicije kako bi se očuvala biološka raznolikost, te da se od tih investicija očekuje širok raspon ekološke, ekonomske i socijalne dobrobiti,

Priznajući da ekonomski i socijalni razvoj, te iskorjenjivanje siromaštva predstavlja prve i premostive prioritete zemalja u razvoju,

Svjesne da je očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti od ključnog značaja za zadovoljenje prehrambenih, zdravstvenih i drugih potreba rastuće svjetske populacije, za što je neophodna mogućnost pristupu i raspodjeli genetskih izvora i tehnologija,

Uočavajući napokon da će očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti učvrstiti prijateljske odnose među državama i doprinijeti miru u svijetu,

Želeći ojačati i dopuniti postojeće međunarodne sporazume za očuvanje biološke raznolikosti i održivo korištenje njenih komponenti,

Odlučne da zaštite i održivo koriste biološku raznolikost na dobrobit sadašnjih i budućih generacija, sporazumjele su se kako slijedi

Član 1. Ciljevi

Ciljevi ove konvencije, koje treba provoditi u skladu s njenim relevantnim odredbama, jesu očuvanje biološke raznolikosti, održivo korištenje njenih komponenti te pravedna raspodjela dobrobiti koje proizlaze iz korištenja genetskih izvora, na način koji uključuje prikladan pristup genetskim izvorima kao i prijenos odgovarajućih tehnologija, uzevši u obzir sva prava nad tim izvorima i tehnologijama, kao i način koji uključuje odgovarajuće finansiranje.

Član 2. Upotreba termina

Za potrebe ove konvencije:

"Biološka raznolikost" je sveukupnost svih živućih organizama koji su sastavni dijelovi kopnenih, morskih i drugih vodenih ekosustava i ekoloških kompleksa; te uključuje raznolikost unutar vrsta, između vrsta, te raznolikost između ekosustava.

"Biološki izvori" uključuju genetske izvore, organizme ili dijelove organizama, populacije ili neke druge biotičke komponente ekosustava sa stvarnom ili potencijalnom upotrebom ili vrijednošću za čovječanstvo.

"Biotehnologija" je svaka tehnologija koja koristi biološke sustave, žive organizme ili njihove dijelove, za proizvodnju ili promjenu proizvoda ili procesa za posebnu namjenu.

"Zemlja porijekla genetskih izvora" je zemlja koja posjeduje genetske izvore u *in-situ* uvjetima.

"Zemlja snabdjevač genetskim izvorima" je zemlja koja snabdijeva genetskim materijalima sakupljenim iz *in-situ* izvora, uključujući populaciju i divljih i udomaćenih vrsta, ili

uzetih iz *ex-situ* izvora koji mogu ili ne moraju poticati iz te zemlje.

"Udomaćene ili kultivirane vrste" su vrste na čiji je proces evolucije djelovao čovjek kako bi udovoljio svojim potrebama.

"Ekosistem" je dinamičan kompleks zajednica biljaka, životinja i mikroorganizama i njihovoga neživog okoliša koji međusobno djeluju kao funkcionalna jedinica.

"*Ex-situ* očuvanje" je očuvanje komponenti biološke raznolikosti izvan njihovih prirodnih staništa.

"Genetski materijal" je biljni, životinjski i mikrobn materijal i drugi materijali koji sadrže funkcionalne jedinice naslijeđa.

"Genetski izvori" su genetski materijali stvarne ili potencijalne vrijednosti.

"Stanište" je prostor ili mjesto gdje se organizam ili populacija prirodno pojavljuju.

"*In-situ* uvjeti" su uvjeti u kojima egzistiraju genetski izvori unutar ekosustava i prirodnih staništa, a u slučaju udomaćenih ili kultiviranih vrsta, okruženje u kome su razvili svoja specifična svojstva.

"*In-situ* očuvanje" je očuvanje ekosistema i prirodnih staništa, te održavanje i obnavljanje vrsta sposobnih za opstanak u njihovom prirodnom okruženju, a u slučaju udomaćenih ili kultiviranih vrsta u okruženju u kome su razvili svoja specifična svojstva.

"Zaštićeno područje" je zemljopisno određeno područje koje je namijenjeno, ili vođeno i upravljano na način da se postignu specifični ciljevi zaštite.

"Organizacija regionalne ekonomske integracije" je organizacija osnovana od strane suverenih država u dotičnoj regiji, na koju su njene države članice prenijele nadležnost po predmetima koje regulira ova konvencija, a koja u skladu s internim postupcima ima sva ovlaštenja da potpiše, potvrdi (ratificira), prihvati, odobri ili pristane na istu.

"Održivo korištenje" je korištenje komponenti biološke raznolikosti, na način i u obimu koji ne vodi propadanju biološke raznolikosti, na način kojim se održava njen potencijal, kako bi se udovoljilo potrebama i težnjama sadašnjih i budućih naraštaja.

"Tehnologija" uključuje biotehnologiju.

Član 3. Načela

Države, u skladu s Poveljom Ujedinjenih naroda i načelima međunarodnog prava, imaju suvereno pravo korištenja svih vlastitih izvora u skladu s vlastitom politikom o okolišu, te su odgovorne osigurati da aktivnosti koje se odvijaju unutar njene nadležnosti ili kontrole ne izazivaju štete po okoliš drugih država ili područja izvan granica nacionalne nadležnosti.

Član 4. Djelokrug nadležnosti

Ovisno o pravima drugih država, te ukoliko nije izričito drukčije navedeno u ovoj konvenciji, odredbe ove konvencije primjenjuju se u odnosu na svaku ugovornu stranku:

- U slučaju komponenti biološke raznolikosti na područjima unutar nacionalne nadležnosti,
- U slučaju procesa i aktivnosti, bez obzira gdje se njihov učinak pojavi, a koje se provode pod njenom nadležnošću i kontrolom, unutar područja njene nacionalne nadležnosti ili izvan granica nacionalne nadležnosti.

Član 5. Saradnja

Svaka će ugovorna stranka, ukoliko je to moguće i prikladno, saradivati s drugim ugovornim strankama izravno, ako je prikladno ili preko odgovarajućih međunarodnih organizacija, za područja koja su izvan nacionalne nadležnosti, ako i o drugim predmetima od zajedničkog interesa na očuvanju i održivom korištenju biološke raznolikosti.

Član 6.

Opće mjere za očuvanje i održivo korištenje

Svaka će ugovorna stranka u skladu sa svojim posebnim uvjetima i mogućnostima:

- (a) Razviti nacionalne strategije, planove ili programe za očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti ili u tu svrhu usvojiti već postojeće strategije, planove ili programe, koji će odraziti, između ostalog, mjere planirane ovom konvencijom, važne za ugovornu stranku o kojoj se radi,
- (b) Uklopiti, koliko je to moguće i prikladno, očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti u odgovarajuće sektorske i međusektorske planove, programe i politiku.

Član 7.

Utvrđivanje i praćenje

Svaka će ugovorna stranka, koliko je to moguće i prikladno, a napose u smislu čl. 8. do 10.:

- (a) Identificirati komponente biološke raznolikosti važne za njeno očuvanje i održivo korištenje, vodeći brigu o indikativnoj listi kategorija navedenih u Dodatku I.,
- (b) Pratiti, kroz uzimanje uzoraka i druge tehnike, komponente biološke raznolikosti identificirane u skladu s podstavkom (a) gore, obraćajući naročito pažnju na one kojima su potrebne hitne mjere očuvanja, kao i one koje nude najveći potencijal za održivo korištenje,
- (c) Utvrditi procese i kategorije aktivnosti za koje se pretpostavlja da imaju, ili mogu imati, loš utjecaj na očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti, te pratiti njihov utjecaj kroz uzimanje uzoraka ili druge tehnike,
- (d) Održavati i organizirati podatke dobivene aktivnostima utvrđivanja i praćenja, kroz bilo koji mehanizam u skladu s podstavcima (a), (b) i (c) gore.

Član 8.

In-situ očuvanje

Svaka ugovorna stranka će, koliko je to moguće i prikladno:

- (a) Osnovati sistem zaštićenih područja ili područja gdje treba primijeniti posebne mjere za očuvanje biološke raznolikosti,
- (b) Razviti, gdje je potrebno, smjernice za odabir, utemeljenje i upravljanje zaštićenim područjima ili područjima gdje je potrebno primijeniti posebne mjere za očuvanje biološke raznolikosti,
- (c) Voditi ili upravljati biološkim izvorima važnim za očuvanje biološke raznolikosti, bez obzira da li se nalaze unutar ili izvan zaštićenih područja, s ciljem da se osigura njihovo očuvanje i održivo korištenje,
- (d) Unapređivati zaštitu ekosistema, prirodnih staništa, te održavanje i obnavljanje populacije vrsta koje su sposobne za opstanak u prirodnom okruženju,
- (e) Unapređivati održiv i za okoliš prihvatljiv razvoj u područjima koja graniče sa zaštićenim područjima, s ciljem daljnje zaštite tih područja,
- (f) Obnoviti i ponovo uspostaviti narušene ekosisteme te unapređivati oporavak ugroženih vrsta, između ostalog, kroz razvoj i provedbu planova i ostalih strategija upravljanja,
- (g) Osnovati ili podržavati načine vodenja, upravljanja ili kontrole rizika pri korištenju i oslobađanju živih modificiranih organizama koji su rezultat biotehnologije, a koji bi mogli nepovoljno djelovati na okoliš i zdravlje ljudi i utjecati na očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti,
- (h) Spriječiti uvođenje te kontrolirati ili iskorijeniti one strane vrste koje ugrožavaju ekosisteme, staništa ili vrste,

- (i) Nastojati osigurati uvjete potrebne za usklađivanje sadašnjeg korištenja i očuvanja biološke raznolikosti te održivo korištenje njenih komponenta,
- (j) U skladu s nacionalnim zakonodavstvom poštovati, štiti i podržavati znanja, inovacije i običaje zavičajnih i lokalnih zajednica koje utjelovljuju tradicionalan način života, važan za očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti, te unapređivati njihovu širu primjenu uz odobrenje i uključivanje nosilaca tih znanja, inovacija i običaja i poticati pravednu razdiobu dobiti nastalih korištenjem takvih znanja, inovacija i običaja,
- (k) Razviti ili održavati potrebno zakonodavstvo i/ili druge propise, kojima se uređuje zaštita ugroženih vrsta i populacija,
- (l) Voditi i upravljati odgovarajućim postupcima i kategorijama aktivnosti na osnovi člana 7., tamo gdje je utvrđen značajan nepovoljan utjecaj na biološku raznolikost,
- (m) Saradivati u pribavljanju finansijske i druge pomoći za in-situ zaštitu, kako je navedeno u podstavcima (a) do (l) gore, a posebno za zemlje u razvoju.

Član 9.

Ex-situ očuvanje

Svaka ugovorna stranka će, ukoliko je to moguće ili prikladno, a prvenstveno s ciljem ispunjenja in-situ mjera:

- (a) Usvojiti mjere za ex-situ očuvanje komponenti biološke raznolikosti, prvenstveno u zemlji porijekla tih komponenti,
- (b) Utvrditi i podržati mogućnosti za ex-situ očuvanje i istraživanja na biljkama, životinjama i mikroorganizmima, prvenstveno u zemlji porijekla genetskih izvora,
- (c) Usvojiti mjere za oporavak i obnavljanje ugroženih vrsta te ponovo uvođenje istih u njihova prirodna staništa pod odgovarajućim uvjetima,
- (d) Voditi i upravljati sakupljanjem bioloških izvora iz prirodnih staništa za ex-situ zaštitu, kako se ne bi ugrožavali ekosistemi i in-situ populacije i vrste, osim tamo gdje je potrebna privremena primjena ex-situ mjera, u skladu s podstavkom (c) gore,
- (e) Saradivati u osiguravanju finansijske i druge pomoći za ex-situ zaštitu, navedene u podstavcima (a) do (d) gore, te u utemeljenju i provođenju ex-situ zaštitnih mjera u zemljama u razvoju.

Član 10.

Održivo korištenje komponenti biološke raznolikosti

Svaka će ugovorna stranka, koliko je to moguće i prikladno:

- (a) Uključiti brigu o zaštiti i održivom korištenju bioloških izvora prilikom donošenja odluka na nacionalnoj razini,
- (b) Usvojiti mjere vezane za korištenje bioloških izvora, kako bi se izbjegao ili sveo na minimum nepovoljan utjecaj na biološku raznolikost,
- (c) Štititi i poticati uobičajeno korištenje bioloških izvora u skladu sa tradicijom i kulturom, sukladno zahtjevima za očuvanje i održivo korištenje,
- (d) Podržati zavičajno stanovništvo pri razvoju i primjeni postupaka oporavka u narušenim područjima sa smanjenom biološkom raznolikošću,
- (e) Poticati saradnju između nadležnih državnih tijela i privatnog sektora u razvoju metoda za održivo korištenje bioloških izvora.

Član 11.

Poticajne mjere

Svaka će ugovorna stranka, koliko god je to moguće i prikladno, usvojiti ekonomski i socijalno usklađene mjere koje djeluju poticajno na očuvanje i održivo korištenje komponenti biološke raznolikosti.

Član 12.

Znanstvena istraživanja i obučavanja

Ugovorne stranke će, uzевši u obzir posebne potrebe zemalja u razvoju:

- (a) Utvrditi i provoditi programe znanstvenog i tehničkog obrazovanja i obučavanja o mjerama za utvrđivanje, očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti i njenih komponenti, te osigurati pomoći takvom obrazovanju i obuci za posebne potrebe zemalja u razvoju,
- (b) Unapređivati i poticati istraživanja koja doprinose očuvanju i održivom korištenju biološke raznolikosti, posebno u zemljama u razvoju, u skladu s odlukama Konferencije stranaka donesenim na osnovi preporuka Pomoćnoga znanstvenog tijela, Tehničkog i Tehnološkog savjeta,
- (c) Pridržavajući se odredbi čl. 16., 18. i 20., unapređivati i saradivati u korištenju znanstvenih dostignuća u istraživanjima biološke raznolikosti na razvijanju metoda za očuvanje i održivo korištenje bioloških izvora.

Član 13.

Obrazovanje javnosti i svijesti

Ugovorne će stranke:

- (a) Unapređivati i poticati shvaćanje važnosti očuvanja biološke raznolikosti, mjera koje su za to potrebne, kao i promidžbu istih kroz medije, te uključivanje ovih tema u obrazovne programe, i
- (b) Saradivati, koliko je moguće, s ostalim državama i međunarodnim organizacijama u razvoju programa obrazovanja i javne svijesti, u pogledu očuvanja i održivog korištenja bioloških raznolikosti.

Član 14.

Procjena utjecaja i smanjivanje štetnih utjecaja

1. Svaka stranka će, koliko je to moguće i prikladno:
 - (a) Uvoditi odgovarajuće postupke za procjenu utjecaja planiranih projekata na okoliš koji bi mogli imati nepovoljan utjecaj na biološku raznolikost, s ciljem da se takav utjecaj izbjegne ili umanjii, te će, gdje je to prikladno, omogućiti sudjelovanje javnosti u takvim postupcima,
 - (b) Uvesti odgovarajuće mjere kojima se osigurava da se vodi računa o posljedicama po okoliš programa i politike koji bi mogli imati značajan negativan utjecaj na biološku raznolikost,
 - (c) Unapređivati, na bazi reciprociteta, obavješćavanje, razmjenu informacija i konsultacije o aktivnostima pod njihovom nadležnošću ili kontrolom, koje bi mogle značajno nepovoljno djelovati na biološku raznolikost drugih država ili područja izvan granica nacionalne nadležnosti, te poticati zaključivanje bilateralnih, regionalnih ili multilateralnih sporazuma, već prema mogućnostima,
 - (d) U slučaju prijeteće ozbiljne opasnosti ili štete po biološku raznolikost na područjima pod nadležnošću drugih država ili područjima izvan granica nacionalne nadležnosti, a koje bi proizašle pod njenom nadležnošću ili kontrolom, potrebno je odmah obavijestiti potencijalno ugrožene države, te potaknuti aktivnosti da se spriječi ili smanji takva opasnost ili šteta,
 - (e) Unapređivati nacionalne sporazume za hitno reagiranje na aktivnosti ili događaje, kako one uzrokovane prirodnim putem tako i drukčije, a koje predstavljaju prijeteću opasnost po biološku raznolikost, te poticati međunarodnu saradnju da se podupru takvi nacionalni naponi, i tamo gdje je prikladno, a države ili regionalne ekonomske integracijske organizacije su se složile, utvrditi zajedničke moguće planove.

2. Konferencija stranaka će ispitati, na osnovu istraživanja koje treba provesti, pitanje odgovornosti i naknade, uključivši obnovu i nadoknadu štete nanesene biološkoj raznolikosti, osim kad ta odgovornost predstavlja isključivo unutrašnju stvar.

Član 15.

Pristup genetskim izvorima

1. Priznajući suverena prava država nad svojim prirodnim izvorima, nacionalne vlade su ovlaštene određivati i regulirati nacionalnim zakonodavstvom pristup genetskim izvorima.
2. Svaka će ugovorna stranka nastojati stvoriti uvjete da se omogući pristup genetskim izvorima, u cilju razboritog korištenja okoliša od strane drugih ugovornih stranaka, bez nametanja ograničenja suprotno ciljevima ove konvencije.
3. U cilju ove konvencije, pod genetskim izvorima koje osigurava ugovorna stranka, a o kojima je riječ u ovom članu i čl. 16. i 19., podrazumijevaju se samo oni izvori koje osigurava ugovorna stranka, a to su zemlje porijekla tih izvora ili stranke koje su stekle genetske izvore u skladu s ovom konvencijom.
4. Pristup, tamo gdje je odobren, odvijat će se na osnovu zajedničkih dogovorenih uvjeta u skladu s odredbama ovoga člana.
5. Pristup genetskim izvorima mora unaprijed odobriti ugovorna stranka koja pruža takve izvore, ukoliko to nije drukčije odredila dotična stranka.
6. Svaka ugovorna stranka nastojat će izraditi i provesti znanstvena istraživanja na genetskim izvorima, koje osiguravaju ugovorne stranke, koliko je to moguće uz uključivanje tih ugovornih stranaka.
7. Svaka ugovorna stranka provest će zakonske, upravne ili političke mjere, kako je prikladno, u skladu sa čl. 16. i 19., a gdje je potrebno da se kroz finansijski mehanizam utvrđen u čl. 20. i 21. s ugovornom strankom koja je takve izvore osigurala, podijele rezultati istraživanja i razvoja, kao i koristi na poštenoj ili pravednoj osnovi. Takva će se podjela izvršiti na osnovi zajednički utvrđenih uvjeta.

Član 16.

Pristup i prijenos tehnologije

1. Svaka ugovorna stranka, priznajući da tehnologija uključuje i biotehnologiju te da, i pristup i prijenos tehnologije među ugovornim strankama, predstavljaju osnovne elemente za postizanje ciljeva ove konvencije, preuzima u skladu s odredbama ove konvencije obvezu da osigura i/ili omogući pristup i prijenos tehnologija bitnih za očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti ili upotrebu drugih genetskih izvora drugim ugovornim strankama, ne pričinjavajući veće štete po okoliš.
2. Zemljama u razvoju bit će omogućen i/ili olakšan pristup i prijenos tehnologije naveden u stavu 1. pod poštenim i najpovoljnijim, te koncesionalnim i preferencijalnim uvjetima, ako su zajednički dogovoreni i potrebni, u skladu sa finansijskim mehanizmom utvrđenim u čl. 20. i 21. Ukoliko tehnologija podliježe patentima i drugim intelektualnim vlasničkim pravima, takav će pristup i prijenos biti osiguran pod uvjetima koji priznaju i koji su u skladu s odgovarajućom i učinkovitom zaštitom intelektualnih vlasničkih prava. Primjena ovog stava bit će u skladu sa st. 3., 4. i 5. dolje.
3. Svaka ugovorna stranka provest će zakonske, upravne ili političke mjere, kako je prikladno, s ciljem da ugovornim strankama, posebno onima koje su zemlje u razvoju, a koje pružaju genetske izvore, bude omogućen pristup i prijenos tehnologije koja se koristi ovim izvorima, pod zajednički dogovorenim uvjetima uključivši, ako je potrebno, tehnologiju zaštićenu patentima ili drugim pravima intelektualnog vlasništva, kroz odredbe čl. 20. i 21., a u skladu s međunarodnim pravom i st. 4. i 5., dolje.

4. Svaka ugovorna stranka provest će zakonske, upravne ili političke mjere, kako je prikladno, s ciljem da u privatnom sektoru omogući pristup, zajednički razvoj i prijenos tehnologije navedene u stavu 1. gore, kako bi bili od koristi i državnim institucijama i privatnom sektoru zemalja u razvoju i u tom smislu izvršavali obaveze uključene u st. 1., 2. i 3., gore.
5. Ugovorne stranke, priznajući da patenti i druga prava intelektualnog vlasništva mogu utjecati na provođenje ove konvencije, saradivati će u tom pogledu u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim pravom kako bi se osiguralo da ta prava predstavljaju podršku, a ne suprotnost ciljevima ove konvencije.

Član 17.

Razmjena informacija

1. Ugovorne stranke omogući će razmjenu informacija, iz svih izvora dostupnih javnosti, koje se odnose na zaštitu i održivo korištenje biološke raznolikosti, uzevši u obzir posebne potrebe zemalja u razvoju.
2. Takva razmjena informacija obuhvatit će i razmjenu rezultata tehničkih, znanstvenih i socijalno ekonomskih istraživanja, kao i informacija o programima obučavanja i praćenja, specijaliziranih znanja, urođenih i tradicionalnih znanja kao takvih, i u kombinaciji s tehnologijama o kojima je riječ u članu 16. stavu 1. Gdje je to moguće, uključivat će također povrat informacija.

Član 18.

Tehnička i znanstvena saradnja

1. Ugovorne stranke unapređivat će međunarodnu tehničku i znanstvenu saradnju na području očuvanja i održivog korištenja biološke raznolikosti, kroz odgovarajuće međunarodne i nacionalne institucije.
2. Svaka ugovorna stranka radit će na unapređenju tehničke i znanstvene saradnje s drugim ugovornim strankama, posebno zemljama u razvoju, u provedbi ove konvencije, između ostalog, i kroz razvoj i ostvarenje nacionalne politike. U unapređenju takve saradnje, posebnu pažnju treba posvetiti razvoju i jačanju nacionalnih mogućnosti, kroz osposobljavanje stručnjaka i institucija.
3. Konferencija stranaka će na svom prvom sastanku utvrditi kako izraditi mehanizam za omogućavanje i unapređenja tehničke i znanstvene saradnje.
4. Ugovorne će stranke, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i politikama, poticati i razvijati metode saradnje za razvoj i primjenu tehnologija, uključivši domaće i tradicionalne tehnologije, u skladu s ciljevima ove konvencije. U tu svrhu, ugovorne će stranke također promicati saradnju u obučavanju i razmjeni stručnjaka.
5. Ugovorne stranke će na osnovi zajedničkog sporazuma razvijati programe zajedničkih istraživanja i zajedničkih ulaganja u razvoj tehnologije prikladnih za ciljeve ove konvencije.

Član 19.

Rukovanje biotehnologijom i razdioba dobiti

1. Svaka ugovorna stranka poduzet će zakonske, upravne ili političke mjere, kako je prikladno, kojim bi se ugovornim strankama koje pružaju izvore za biotehnološka istraživanja pružila mogućnost da i one učinkovito sudjeluju u tim istraživanjima, a naročito ugovornim strankama zemljama u razvoju, te ako je moguće da se te aktivnosti vrše kod njih.
2. Svaka će ugovorna stranka poduzeti sve praktične mjere da se ugovornim strankama a posebno zemljama u razvoju, na poštenoj i pravednoj osnovi, omogući i unaprijedi pristup rezultatima i dobitima koja proizlazi iz biotehnologije utemeljene na genetskim izvorima koje te stranke osiguravaju. Taj će pristup biti moguć pod zajedničkim dogovorenim uvjetima.
3. Stranke će razmotriti potrebu i modalitete protokola, koji navodi odgovarajuće postupke, uključujući posebno

unaprijed najavljeni sporazum na području sigurnog prijenosa rukovanja i korištenja svih živih modificiranih organizama proizvedenih postupcima biotehnologije, a koji mogu negativno utjecati na očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti.

4. Svaka će ugovorna stranka izravno ili na zahtjev neke fizičke ili pravne osobe pod svojom nadležnošću, koja osigurava organizme o kojima je riječ u stavu 3., snabdijeti tu ugovornu stranku svim raspoloživim informacijama o korištenju i propisima o sigurnosti, potrebnim za rukovanje takvim organizmima, kao i svim raspoloživim informacijama o mogućem negativnom utjecaju specifičnih organizama na ugovornu stranku, u kojoj će dotični organizmi biti uvedeni.

Član 20.

Finansijski izvori

1. Svaka se ugovorna stranka obavezuje, da će u skladu sa svojim nacionalnim planovima, prioritetima i programima, osigurati prema svojim mogućnostima, finansijsku pomoć i poticati one nacionalne aktivnosti, koje su namijenjene postizanju ciljeva ove konvencije.
2. Stranke razvijene zemlje osigurat će nove i dodatne finansijske izvore, kako bi strankama zemljama u razvoju omogućile da u potpunosti ispune rastuće troškove za izvršavanje obaveza koje proizlaze iz ove konvencije, te uživati korist njenih odredbi, koji troškovi su dogovoreni između stranke zemlje u razvoju i institucionalne strukture spomenute u članu 21., u skladu s politikom, strategijom, programom prioriteta i kriterijem prikladnosti te indikativnom listom rastućih troškova, koju utvrđuje Konferencija stranaka. Ostale stranke, uključujući i zemlje koje prolaze proces prelaska na tržišnu ekonomiju, mogu dobrovoljno preuzeti obaveze stranaka razvijenih zemalja. U smislu ovoga člana, Konferencija stranaka će na svom prvom sastanku utvrditi listu stranaka razvijenih zemalja kao i ostalih zemalja, koje dobrovoljno preuzimaju obaveze stranaka razvijenih zemalja. Konferencija stranaka će povremeno preispitati i, ako je potrebno, izmijeniti listu. Također će se poticati doprinosi iz drugih zemalja i izvora na dobrovoljnoj osnovi. Pri ispunjavanju ovih obaveza uzet će u obzir potrebu primjerenosti, predvidivosti i blagovremenog protoka sredstava, kao i važnost podjele tereta između stranaka uključenih u listu.
3. Stranke razvijene zemlje mogu također pribaviti, a stranke zemlje u razvoju koristiti, finansijske izvore vezane na ostvarenje ove konvencije putem bilateralnih, regionalnih ili drugih multilateralnih kanala.
4. Obim u kojem će stranke zemlje u razvoju efikasno izvršavati svoje obaveze po ovoj konvenciji, ovisit će o učinkovitom izvršavanju obaveza stranaka razvijenih zemalja ovisno o finansijskim izvorima i prijenosu tehnologije, te treba ozbiljno uzeti u obzir činjenicu da ekonomski i socijalni razvoj kao i iskorjenjivanje siromaštva predstavljaju prve i premostive prioritete stranaka zemalja u razvoju.
5. Stranke će naročito voditi računa o specifičnim potrebama i posebnim situacijama najnerazvijenih zemalja u njihovim aktivnostima u vezi s finansiranjem i prijenosom tehnologije.
6. Ugovorne će stranke također uzeti u obzir posebne uvjete koji su rezultat ovisnosti o raspodjeli i smještaju biološke raznolikosti kod stranaka zemalja u razvoju, a posebno malih otočnih država.
7. Pažnju treba, također, posvetiti specifičnoj situaciji zemalja u razvoju, uključivši i one koje imaju najranjiviji okoliš, poput onih sa sušnim i polusušnim zonama, obalnim i planinskim područjima.

Član 21.

Finansijski mehanizam

1. Ustanovit će se mehanizam za osiguranje finansijskih izvora za stranke zemlje u razvoju u cilju ove konvencije, na bazi dotacija ili koncesija, čiji su osnovni elementi opisani u ovom članu. Mehanizam će funkcionirati pod nadležnošću, i vodstvom Konferencije stranaka, kojoj će biti odgovoran u smislu ove konvencije. Operacije mehanizma vršit će institucionalna struktura koju odredi Konferencija stranaka na svom prvom sastanku. U cilju ove konvencije Konferencija stranaka odredit će politiku, strategiju, program prioriteta i prikladne kriterije u vezi s pristupom i korištenjem takvih izvora. Doprinosi će uzeti u obzir potrebu predvidivosti, odgovarajućeg i blagovremenog protoka sredstava o kojima je riječ u članu 20., u skladu sa visinom sredstava koju će periodično odrediti Konferencija stranaka, te važnosti podjele tereta među strankama uključenim u listu navedenu u članu 20. stavu 2. Dobrovoljne doprinose mogu također dati stranke zemalja u razvoju, kao i druge zemlje i izvori. Mehanizam će funkcionirati u okviru demokratskog i otvorenog sustava upravljanja.
2. U skladu s ciljevima ove konvencije, Konferencija stranaka će na svom prvom sastanku odrediti politiku, strategiju i program perioriteta, kao i detaljne kriterije i smjernice za odgovarajući pristup i korištenje finansijskih izvora, uključivši redovito praćenje i vrednovanje takvog korištenja. Konferencija stranaka odredit će aranžmane za ispunjenje stava 1. gore, nakon konsultacije s institucionalnom strukturom kojoj je povjerena operacionalizacija finansijskog mehanizma.
3. Konferencija stranaka će preispitati učinkovitost mehanizma utvrđenog u ovom članu, uključivši kriterije i smjernice navedene u stavu 2. gore, ali najranije dvije godine nakon stupanja ove konvencije na snagu, a nakon toga redovito. Na osnovu tog preispitivanja poduzet će odgovarajuće korake u cilju poboljšanja učinkovitosti mehanizma, ako je potrebno.
4. Ugovorne stranke će razmotriti mogućnost osnaženja postojećih finansijskih institucija, kako bi se osigurali finansijski izvori za očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti.

Član 22.

Odnos s drugim međunarodnim konvencijama

1. Odredbe ove konvencije neće utjecati na prava i obaveze bilo koje ugovorne stranke, koje proizlaze iz nekog već postojećega međunarodnog sporazuma, osim ukoliko bi ispunjenje tih prava i obaveza uzrokovalo ozbiljnu štetu ili prijetnju biološkoj raznolikosti.
2. Ugovorne stranke će provoditi ovu konvenciju u vezi sa zaštitom mora, dosljedno pravima i obavezama država preuzetim na osnovu prava mora.

Član 23.

Konferencija stranaka

1. Konferencija stranaka je ovime osnovana. Prvi sastanak Konferencije stranaka saziva izvršni direktor Programa za okoliš Ujedinjenih naroda, najkasnije u roku od godinu dana kako je ova konvencija stupila na snagu. Nakon toga će se redovni sastanci Konferencije stranaka održavati u redovnim intervalima, koje Konferencija odredi na svom prvom sastanku.
2. Vanredni sastanci ugovornih stranaka održavat će se kad Konferencija utvrdi da je potrebno, ili na pismeni zahtjev jedne od stranaka, pod uvjetom da u roku od šest mjeseci kako ih je Sekreterijat obavijestio o zahtjevu, isti podrži barem jedna trećina stranaka.
3. Konferencija stranaka će konsenzusom dogovoriti i usvojiti pravila postupka u svoje ime i u ime nekoga pomoćnog tijela koje može osnovati, kao i finansijske propise koji

reguliraju finansiranje Sekreterijata. Na svakom redovnom sastanku usvojit će se proračun za finansijsko razdoblje do sljedećega redovnog sastanka.

4. Konferencija stranaka će pratiti provođenje ove konvencije i u tu svrhu će:
 - a) utvrditi formu i vremenske intervale za prijenos informacija koje je potrebno dostaviti u skladu sa članom 26., razmotriti tu informaciju, kao i izvještaje dostavljene od strane pomoćnog tijela,
 - b) prosuđivati znanstvene, tehničke i tehnološke savjete o biološkoj raznolikosti, pripremljene u skladu sa članom 25.,
 - c) razmotriti i usvojiti, ako je potrebno, protokole u skladu sa članom 28.,
 - d) razmotriti i usvojiti, ako je potrebno, u skladu s čl. 29. i 30. amandmane na ovu konvenciju i njene Dodatke,
 - e) razmotriti amandmane svim protokolima, kao i Dodacima istih, te ukoliko je tako odlučeno, preporučiti strankama u dotičnom protokolu njihovo usvajanje,
 - f) razmotriti i usvojiti, u skladu sa članom 30. dopune Dodataka ovoj konvenciji,
 - g) osnovati pomoćna tijela, posebno za pribavljanje znanstvenih i tehničkih savjeta koji se smatraju potrebnim za provođenje ove konvencije,
 - h) kontaktirati, putem Sekreterijata, s izvršnim tijelima Konvencije koja se bave predmetima obuhvaćenim ovom konvencijom, kako bi se utvrdili odgovarajući oblici saradnje s njima,
 - i) razmotriti i poduzeti bilo koje dodatne korake koji mogu biti potrebni za postizanje ciljeva ove konvencije, a na temelju iskustva stečenog kroz njenu primjenu.
5. Ujedinjeni narodi i njihove specijalizirane agencije i Međunarodna agencija za atomsku energiju, kao i svaka država koja nije stranka u ovoj konvenciji, može biti prisutna na sastancima Konferencije stranaka kao promatrač. Svako drugo tijelo ili agencija, bez obzira da li vladina ili nevladina, kvalificirana na polju očuvanja i održivog korištenja biološke raznolikosti, a koja je obavijestila Sekreterijat o svojoj želji da bude prisutna na sastanku Konferencije stranaka u svojstvu promatrača, može biti primljena osim ukoliko najmanje jedna trećina prisutnih stranaka nije protiv. Primanje i sudjelovanje promatrača podliježe pravilima postupka koje je usvojila Konferencija stranaka.

Član 24.

Sekreterijat

1. Sekreterijat se ovime osniva. Njegove funkcije bit će sljedeće:
 - a) pripremanje i opsluživanje sastanaka Konferencije stranaka predviđenih u članu 23.,
 - b) izvršavanje funkcija koje su mu povjerene bilo kojim protokolom,
 - c) pripremanje izvještaja o izvršenju svojih funkcija po ovoj konvenciji, i njihovo podnošenje Konferenciji stranaka,
 - d) koordiniranje s drugim odgovarajućim međunarodnim tijelima, a posebno stupanje u administrativne i ugovorne aranžmane koji mogu biti potrebni za učinkovito obavljanje njegovih funkcija,
 - e) izvršavanje drugih funkcija koje odredi Konferencija stranaka.
2. Na svom prvom redovnom sastanku, Konferencija stranaka će izabrati Sekreterijat između onih postojećih međunarodnih organizacija, koje su iskazale svoju spremnost da vrše funkciju Sekreterijata po ovoj konvenciji.

Član 25.

Pomoćno tijelo za znanstvene, tehničke i tehnološke savjete

- Ovim se osniva pomoćno tijelo za znanstvene, tehničke i tehnološke savjete, koje će Konferencija stranaka, kao i njena druga pomoćna tijela, opskrbljivati blagovremenim savjetima u vezi s provođenjem ove konvencije. U tom će tijelu moći sudjelovati sve stranke i bit će multidisciplinarno. Ono će uključivati predstavnike država, stručne za određeno područje znanja. Redovno će obavještavati Konferenciju stranaka o svim aspektima ovog rada.
- Pod nadležnošću, a u skladu sa smjernicama koje je postavila Konferencija stranaka, te na njen zahtjev, ovo će tijelo:
 - pružiti znanstvene i tehničke procjene statusa biološke raznolikosti,
 - preprijeti znanstvene i tehničke procjene učinaka mjera poduzetih u skladu s odredbama ove konvencije,
 - utvrditi nove, učinkovite i vrhunske tehnologije i znanja u vezi sa očuvanjem i održivim korištenjem biološke raznolikosti, te pružati savjete o načinima i sredstvima promicanja razvoja i/ili prijenosa tehnologija,
 - dati savjet o znanstvenim programima i međunarodnoj saradnji u istraživanjima i razvoju vezano na očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti, i
 - odgovoriti na znanstvena, tehnička, tehnološka i metodološka pitanja, koja Konferencija stranaka i njena pomoćna tijela mogu postaviti ovom tijelu.
- Funkcije, reference, organizaciju i djelovanje ovog tijela može dalje razraditi Konferencija stranaka.

Član 26.

Izvjestaji

Svaka ugovorna stranka će u vremenskim razmacima koje odredi Konferencija stranaka, podnijeti Konferenciji stranaka izvještaje o mjerama koje je poduzela na ispunjenju odredbi ove konvencije i njihove učinkovitosti u postizanju ciljeva ove konvencije.

Član 27.

Rješavanje sporova

- U slučaju spora između ugovornih stranaka u vezi sa tumačenjem ili primjenom ove konvencije, stranke u sporu potražić će rješenje u pregovorima.
- Ukoliko stranke u sporu ne postignu sporazum pregovorima, one zajednički mogu potražiti dobre usluge ili zahtijevati posredovanje treće stranke.
- Prilikom ratifikacije, prihvaćanja, odobravanja ili pristupanja ovoj konvenciji, ili u bilo kojem trenutku nakon toga, država ili organizacija regionalne ekonomske integracije može dati pismenu izjavu depozitaru, da u slučaju spora koji nije riješen u skladu sa st. 1. ili 2., prihvaća jedan ili oba od sljedećih sredstava rješavanja spora kao obavezne:
 - arbitražu u skladu s postupkom navedenim u Dijelu 1. Dodatka II.,
 - podnošenje spora Međunarodnom sudu pravde.
- Ako stranke u sporu, u skladu sa stavom 3. nisu prihvatile isti ili neki od postupaka, spor će biti predan na mirenje u skladu s Dijelom 2. Dodatka II., ukoliko se stranke drukčije ne slože.
- Odredbe ovoga člana primjenjivat će se u vezi sa svim protokolima, osim ukoliko u samom protokolu nije drukčije dogovoreno.

Član 28.

Usvajanje protokola

- Ugovorne stranke će saradivati u izradi i usvajanju protokola ovoj konvenciji.
- Protokoli će biti usvojeni na sastanku Konferencije stranaka.

3. Tekst svakoga predloženog protokola Sekretariat će saopštiti ugovornim strankama najmanje šest mjeseci prije takvog sastanka.

Član 29.

Amandmani na konvenciju ili protokole

1. Amandmane na ovu konvenciju može predložiti bilo koja ugovorna stranka. Amandmane na bilo koji protokol može predložiti stranka u tom protokolu.
2. Amandmani na ovu konvenciju bit će usvojeni na sastanku Konferencije stranaka. Amandmani na bilo koji protokol bit će usvojeni na sastanku stranaka o protokolu o kojem se radi. Tekst svakoga predloženog amandmana na ovu konvenciju ili bilo koji od protokola, osim ukoliko nije drukčije navedeno u tom protokolu, Sekretariat će saopštiti strankama u ispravi o kojoj se radi, najkasnije šest mjeseci prije sastanka na kojem se predlaže njegovo usvajanje. Sekretariat će također saopštiti predložene amandmane potpisnicima ove konvencije radi informacije.
3. Stranke će sve poduzeti da bi se konsenzusom sporazumjele o svakom predloženom amandmanu ovoj konvenciji ili bilo kojem protokolu. Ako su svi napori za postizanje konsenzusa iscrpljeni a sporazum nije postignut, amandman će kao zadnje što se može učiniti, biti usvojen dvotrećinskom većinom glasova stranaka koje su u pitanju, koje su prisutne i glasuju na sastanku, a depozitar će taj amandman dostaviti svim strankama na ratificiranje, prihvatanje ili odobrenje.
4. O ratificiranju, prihvatu ili odobrenju amandmana depozitar će biti pismeno obaviješten. Amandmani, koji su usvojeni u skladu sa stavom 3., stupit će na snagu među strankama koje su ih prihvatile, i to devedeset dana nakon polaganja instrumenata o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju od strane najmanje dvije trećine ugovornih stranaka u ovoj konvenciji ili stranaka u protokolu o protokolu. Nakon toga, amandmani će stupiti na snagu za svaku drugu stranku devedeseti dan kako je ta stranka deponirala svoju ispravu o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju amandmana.
5. U smislu ovoga člana "Stranke prisutne s pravom glasanja" znači stranke koje su prisutne i daju svoj glas, bez obzira je li pozitivan ili negativan.

Član 30.

Usvajanje i izmjena dodataka

1. Dodaci ovoj konvenciji ili bilo kojem protokolu predstavljat će sastavni dio Konvencije ili dotičnog protokola, o čemu se već radi, i ukoliko nije izričito drukčije navedeno, pozivanje na ovu konvenciju ili njene protokole predstavljat će istovremeno pozivanje na bilo koji dodatak istoj. Dodaci će biti ograničeni na proceduralna, znanstvena, tehnička i upravna pitanja.
2. Osim ukoliko nije drukčije određeno u protokolu vezano na Dodatke, primijenit će se sljedeći postupak za prijedlog, usvajanje i stupanje na snagu dopune Dodataka ovoj konvenciji ili Dodataka nekom od protokola:
 - a) dodaci ovoj konvenciji ili bilo kojem od protokola predložiti će se i usvojiti u skladu s postupkom navedenim u članu 29.,
 - b) svaka stranka koja nije u mogućnosti odobriti dopunu Dodataka ovoj konvenciji ili Dodatak bilo kojem protokolu u kojem je stranka, obavijestit će o tome depozitara pismeno, u roku od godine dana kako je od depozitara primio obavijest o usvajanju. Depozitar će bez odlaganja obavijestiti sve stranke o tako primljenoj obavijesti. Stranka može u svakom momentu povući raniji prigovor, i nakon toga će Dodatak stupiti na snagu za stranku spomenutu u stavu (c),
 - c) po isteku jedne godine, od datuma saopštenja o usvajanju od strane depozitara, Dodatak stupa na snagu za sve stranke u ovoj konvenciji ili nekom od protokola,

koje nisu dostavile obavijest u skladu s odredbama stava (b) gore.

3. Prijedlog, usvajanje i stupanje na snagu amandmana na Dodatak ovoj konvenciji ili bilo kojem protokolu, podliježe istom postupku koji se primjenjuje na prijedlog, usvajanje i stupanje na snagu Dodataka ovoj konvenciji, kao i Dodataka bilo kojem od protokola.
4. Ako se dopuna Dodataka ili amandman Dodatku odnosi na amandman ovoj konvenciji ili nekom protokolu, dopuna Dodatka ili amandman ne može stupiti na snagu tako dugo dok amandman na Konvenciju ili neki od protokola ne stupi na snagu.

Član 31.

Pravo glasanja

1. Svaka ugovorna stranka u ovoj konvenciji ili nekom protokolu imat će jedan glas osim predviđenog u stavu dolje.
2. Organizacije regionalnih ekonomskih integracija, o pitanjima u okviru njihove nadležnosti, iskoristit će svoje pravo glasanja s brojem glasova koji je jednak broju njenih država članica, koje su ugovorne stranke u ovoj konvenciji ili odnosnom protokolu. Takve organizacije neće koristiti svoje pravo glasanja, ukoliko njene države članice koriste svoje pravo, i obratno.

Član 32.

Odnos između ove konvencije i njenih protokola

1. Država ili organizacija regionalne ekonomske integracije ne može postati stranka u protokolu, ukoliko nije ili ne postaje istovremeno ugovorna stranka u ovoj konvenciji.
2. Odluke po bilo kojem od protokola donosit će samo stranke u tom protokolu. Ugovorne stranke koje nisu ratificirale, prihvatile ili odobrile protokol na sastanku potpisnica, u tom protokolu mogu sudjelovati samo kao promatrači.

Član 33.

Potpisi

Ova će Konvencija biti otvorena za potpisivanje svim državama i bilo kojoj organizaciji regionalne ekonomske integracije u Rio de Janeiru, od 5. juna 1992. do 14. juna 1992., te u centrali Ujedinjenih naroda u New Yorku od 15. juna 1992. do 4. juna 1993.

Član 34.

Potvrđivanje (ratifikacija), prihvatanje i odobrenje

1. Ova konvencija i svi protokoli podliježu ratifikaciji, prihvatanju i odobrenju od strane država i organizacija regionalnih ekonomskih integracija. Isprave o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju bit će položene kod depozitara.
2. Sve organizacije o kojima je riječ u stavu 1., koje postaju ugovorna stranka u ovoj konvenciji ili bilo kojem protokolu, bez ijedne od svojih država članica koje su ugovorne stranke, bit će dužna ispuniti sve obaveze po ovoj konvenciji ili protokolu o kojem je riječ. U slučaju takvih organizacija koje imaju jednu ili više država članica koje su ugovorne stranke u ovoj konvenciji ili odnosnom protokolu, organizacija i njene države članice odlučit će o svojim pojedinačnim odgovornostima u izvršenju obaveza po ovoj konvenciji ili protokolu, već prema tome o čemu se radi. U takvim slučajevima, organizacija i države članice neće biti ovlaštene istodobno iskoristiti prava po ovoj konvenciji ili odnosnom protokolu.
3. U svojim ispravama o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju, organizacije koje se spominju u stavu 1. gore, objavit će opseg svoje nadležnosti u odnosu na predmete koje regulira ova konvencija ili odnosni protokol. Ove organizacije će također obavijestiti depozitara o svim eventualnim promjenama u okviru svoje nadležnosti.

Član 35.

Pristupanje

1. Ova konvencija kao i svi protokoli bit će otvoreni za pristup državama i organizacijama regionalne ekonomske

integracije od datuma kada je Konvencija ili dotični protokol spreman za potpisivanje. Isprave pristupanja treba položiti kod depozitara.

2. U njihovim ispravama o pristupanju, organizacije o kojima je riječ u stavu 1. objavit će opseg svojih nadležnosti u odnosu na predmete koje regulira ova konvencija ili konkretni protokol. Ove organizacije će također obavijestiti depozitara o svim promjenama u okviru svoje nadležnosti.
3. Odredbe člana 34. stava 2. primjenjivat će se na organizaciji regionalne ekonomske integracije koje pristupaju ovoj konvenciji ili nekom protokolu.

Član 36.

Stupanje na snagu

1. Ova konvencija stupa na snagu devedesetog dana od polaganja tridesete isprave o ratifikaciji, prihvatanju, odobrenju ili pristupanju.
2. Svaki protokol stupa na snagu devedesetog dana nakon polaganja broja isprava o ratifikaciji, prihvatanju, odobrenju ili pristupanju koji su navedeni u tom protokolu.
3. Za svaku ugovornu stranku koja ratificira, prihvati ili odobri ovu konvenciju ili joj pristupi nakon polaganja tridesete isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu, Konvencija stupa na snagu devedesetog dana od datuma kako je ta ugovorna stranka položila svoju ispravu o ratifikaciji, prihvatanju, odobrenju ili pristupanju.
4. Svi protokoli osim ako u istima nije drugačije navedeno, stupaju na snagu za ugovornu stranku koja ratificira, prihvaća ili odobrava taj protokol ili mu pristupa, nakon što je isti stupio na snagu u skladu sa stavom 2. gore, devedeseti dan od datuma kada je ta ugovorna stranka položila svoju ispravu o ratifikaciji, prihvatanju, odobrenju ili pristupanju ili na datum kada ova konvencija stupa na snagu za tu ugovornu stranku, što već od toga kasnije nastupi.
5. U smislu st. 1. i 2. gore, bilo koja isprava koju je položila organizacija regionalne ekonomske integracije neće se smatrati dodatkom onima koje su položile države članice takve organizacije.

Član 37.

Rezerve

U svezi s ovom konvencijom nije moguće postavljati nikakve rezerve.

Član 38.

Povlačenje

1. U bilo kom momentu, po isteku od dvije godine od datuma kako je ova konvencija stupila na snagu za ugovornu stranku, svaka ugovorna stranka može se povući iz Konvencije uz pismenu obavijest depozitaru.
2. Svako takvo povlačenje nastupit će po isteku od jedne godine kako ga je depozitar primio, ili nakon kasnijeg datuma, koji može biti naveden u obavijesti o povlačenju.
3. Svaka ugovorna stranka koja se povlači iz ove konvencije, smatrat će se da se povlači iz svih protokola u kojima je stranka.

Član 39.

Privremeni finansijski aranžmani

Pod uvjetom da je potpuno prestrukturiran u skladu sa zahtjevima člana 21., Fond pogodnosti za globalni okoliš Razvojnog programa Ujedinjenih naroda, Program za okoliš Ujedinjenih naroda i Međunarodna banka za obnovu i razvoj predstavljat će institucionalnu strukturu o kojoj je riječ u članu 21., na privremenoj osnovi, za razdoblje između stupanja ove konvencije na snagu i prvog sastanka Konferencije stranaka ili dok Konferencija stranaka ne odluči koja će institucionalna struktura biti određena u skladu sa članom 21.

Član 40.

Sekreterijati privremenih aranžmana

Sekreterijati koje osigurava izvršni direktor Programa za okoliš Ujedinjenih naroda predstavljat će Sekreterijati iz člana

24. stava 2. na privremenoj osnovi, za razdoblje između stupanja ove konvencije na snagu i prvog sastanka Konferencije stranaka.

Član 41. Depozitar

Generalni sekretar Ujedinjenih naroda preuzima funkcije depozitara ove konvencije i svih protokola.

Član 42. Vjerodostojni tekstovi

Original ove konvencije, čiji je arapski, kineski, engleski, francuski, ruski i španski tekst jednako vjerodostojan, bit će položen kod Generalnog sekretara Ujedinjenih naroda.

U POTVRDU TOGA niže potpisani, propisno ovlašteni, potpisali su ovu Konvenciju.

Sačinjeno u Rio de Janeiru 5. juna 1992. godine.

DODATAK I. UTVRĐIVANJE I PRAĆENJE

1. Ekosistemi i staništa: koji sadrže veliku raznolikost, veliki broj endemskih ili ugroženih vrsta, pustinje; značajni za migratorne vrste; koji imaju socijalni, ekonomski, kulturološki ili znanstveni značaj; ili su tipični, jedinstveni ili su povezani s ključnim evolucijskim ili drugim biološkim procesima;
2. Vrste i zajednice koje su: ugrožene, divlji rodaci udomaćenih ili kultiviranih vrsta; koje imaju medicinske, poljoprivredne ili druge ekonomske vrijednosti; ili socijalni, znanstveni ili kulturološki značaj ili su važne za istraživački rad na očuvanju i održivom korištenju biološke raznolikosti, kao indikator vrste; i
3. Opisani genomi i geni koji imaju socijalnu, znanstvenu ili ekonomsku važnost.

DODATAK II.

Dio 1 - ARBITRAŽA

Član 1.

Stranka koja podnosi zahtjev obavijestit će Sekretarijat da stranke upućuju spor na arbitražu u skladu sa članom 27. U obavijesti treba navesti predmet arbitraže i uključiti posebno član Konvencije ili protokola, čije je tumačenje ili primjena sporna. Ukoliko se stranke ne slože po predmetu spora, prije nego što se odredi predsjednik suda, arbitražni sud će utvrditi predmet spora. Sekretarijat će primljenu obavijest uputiti svim ugovornim strankama u ovoj konvenciji ili dotičnom protokolu.

Član 2.

1. U sporovima između stranaka, sudit će arbitražni sud koga čine tri člana. Svaka stranka u sporu imenuje svog arbitra, a njih dvoje zajedno odredit će sporazumno trećeg arbitra, koji će biti predsjednik suda. Ovaj potonji ne smije biti nacionalnosti niti jedne stranke u sporu, njegovo ili njezino mjesto boravka ne smije biti na teritoriji jedne od stranaka, niti smije biti uposlen kod bilo kojeg od njih, a niti raditi na slučaju u bilo kojem drugom svojstvu.
2. U sporu između više od dviju stranaka, stranke će u zajedničkom interesu imenovati jednog arbitra sporazumno.
3. Sva upražnjena mjesta bit će popunjena na način propisan za početno imenovanje.

Član 3.

1. Ukoliko predsjednik arbitražnog suda nije određen u roku od dva mjeseca po imenovanju drugog arbitra, generalni sekretar Ujedinjenih naroda će na zahtjev stranke imenovati predsjednika u roku od dva mjeseca.
2. Ukoliko jedna od stranaka u sporu ne imenuje arbitra u roku od dva mjeseca po primitku zahtjeva, druga stranka može o tome obavijestiti generalnog sekretara, koji će izvršiti imenovanje u roku od daljnja dva mjeseca.

Član 4.

Arbitražni sud donijet će svoju odluku u skladu s odredbama ove konvencije, svih protokola koji su u pitanju, te međunarodnim pravom.

Član 5.

Ukoliko stranke u sporu ne dogovore drukčije, arbitražni sud će odrediti vlastita pravila i postupke.

Član 6.

Arbitražni sud može na zahtjev jedne od stranaka preporučiti neophodne privremene mjere zaštite.

Član 7.

Stranke u sporu omogućit će rad arbitražnom sudu, a posebno će, korištenjem svih sredstava koja su im na raspolaganju:

- (a) opskrbiti svim odgovarajućim dokumentima, obavijestima i sredstvima, i
- (b) omogućiti pozivanje svjedoka ili stručnjaka i uvažavati njihovo svjedočenje.

Član 8.

Ugovorne stranke i arbitri su pod obavezom da štite povjerljivost svake informacije koju prime u povjerenju za vrijeme postupka arbitražnog suda.

Član 9.

Ukoliko arbitražni sud ne odluči drukčije, zbog posebnih okolnosti slučaja, troškove arbitraže snose stranke u sporu podjednako. Sud će čuvati evidenciju svih svojih troškova, i konačno stanje istih dostavit će strankama.

Član 10.

Svaka ugovorna stranka, koja je zainteresirana za pravnu prirodu predmeta u sporu, na koju može djelovati odluka u slučaju, može uz odobrenje suda intervenirati u postupku.

Član 11.

Sud može saslušati i odrediti protuzahtjeve koji izravno proistječu iz predmeta spora.

Član 12.

Odluke o postupku i sadržaju arbitražnog suda donijet će se većinom glasova njegovih članova.

Član 13.

Ako se neka od stranaka u sporu ne pojavi pred arbitražnim sudom, ili propusti braniti svoj slučaj, druga stranka može zahtijevati od suda da nastavi s postupkom i donošenjem presude. Odsustvo stranke ili njen propust da brani svoj slučaj neće predstavljati prepreku postupcima. Prije donošenja svoje konačne odluke, arbitražni sud mora se uvjeriti, da se zahtjev temelji na činjenici i zakonu.

Član 14.

Sud će donijeti svoju konačnu odluku u roku od pet mjeseci nakon što je potpuno konstituiran, ukoliko ne ustanovi da je potrebno vremenski termin produžiti za razdoblje, koje ne bi smjelo prijeći daljnjih pet mjeseci.

Član 15.

Konačna odluka arbitražnog suda bit će ograničena na predmet spora i treba sadržavati razloge na kojima se temelji, imena članova koji su sudjelovali, kao i datum konačne odluke. Svaki član suda može priložiti odvojeno ili suprotno mišljenje na konačnu odluku.

Član 16.

Presuda će biti obvezujuća za stranke u sporu. Bit će bez mogućnosti priziva, ukoliko se stranke u sporu nisu unaprijed dogovorile o apelacionom postupku.

Član 17.

Bilo koja nesuglasica koja se može pojaviti između stranaka u sporu u vezi s tumačenjem ili načinom provedbe konačne odluke, stranke dostavljaju na odluku arbitražnom sudu koji je presudu donio.

Dio 2 - MIRENJE

Član 1.

Komisija za mirenje bit će imenovana na zahtjev jedne od stranaka u sporu. Ukoliko stranke nisu drukčije dogovorile, komisija će biti sastavljena od pet članova, po dva imenuje svaka stranka, dok predsjednika zajednički biraju ti članovi.

Član 2.

U sporovima između više od dviju stranaka, stranke koje imaju isti interes imenovat će svoje članove komisije zajedničkim sporazumom. Ukoliko dvije ili više stranaka imaju različite interese, ili postoji nesporazum oko toga je li im je interes isti, svoje će članove imenovati odvojeno.

Član 3.

Ukoliko neka imenovanja stranaka nisu izvršena u roku od dva mjeseca od zahtjeva da se osnuje komisija za mirenje, generalni sekretar Ujedinjenih naroda će, ako to od njega traži

stranka koja je podnijela zahtjev, odrediti predsjednika u roku od daljnja dva mjeseca.

Član 4.

Ukoliko predsjednik komisije za mirenje nije odabran u roku od dva mjeseca, nakon imenovanja posljednjeg člana komisije za mirenje, generalni sekretar Ujedinjenih naroda će u roku od daljnja dva mjeseca, odrediti predsjednika, ukoliko to od njega zatraži stranka.

Član 5.

Komisija za mirenje donijet će svoje odluke većinom glasova svojih članova. Ona će, ukoliko stranke u sporu nisu drukčije dogovorile, odrediti svoj vlastiti postupak. Ona će dati prijedlog za rješenja spora, koji će stranke poštovati u dobroj vjeri.

Član 6.

Razilaženje u mišljenju o tome ima li komisija za mirenje kompetencije, riješit će komisija.

Član 3.

Ova odluka bit će objavljena u "Službenom glasniku BiH" na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku.

Broj 01-2466-7/02
4. oktobra 2002. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Predsjedništva BiH
Beriz Belkić, s.r.

S A D R Ź A J

PREDSJEDNIŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE

71 Odluka o ratifikaciji Konvencije o biološkoj raznolikosti, Rio de Janeiro, 5. juni 1992. godine 467

Izdavač: Ovlašćena služba Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Trg BiH 1, Sarajevo – Za izdavača: Šef Odjela za pripremu i objavljivanje propisa u Sekretarijatu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine Avdo Čampara – Priprema i distribucija: JP NIO Službeni list BiH Sarajevo – Direktor: Mehmedalija Huremović – Telefoni direktor: 663-470, fax 663-470 – Redakcija i Pretplata: 663-471 – Računovodstvo: 651-257 – Pretplata se utvrđuje polugodišnje, a uplata se vrši UNAPRIJED u korist računa: ZAGREBAČKA BANKA BH d.d. 338-320-22000052-11, VAKUFСКА BANKA d.d. Sarajevo 160-200-00005746-51, KRISTAL BANKA AD Banja Luka, filijala Brčko 552-000-00000017-12, RAIFFEISEN BANK d.d. BiH Sarajevo 161-000-00071700-57 – Štampa: "OKO" dd sa p. o. Sarajevo – Za štampariju Muhamed Bakarević – Reklamacije za neprimljene brojeve primaju se 20 dana od izlaska glasila. – Pretplata za II polugodište 2002. uključujući i pretplatu za "Službene novine Federacije BiH": KM 100.-

"Službeni glasnik BiH" je upisan u evidenciju javnih glasila pod rednim brojem 731. Na osnovu odredaba člana 18. stav 1. tačka 10. Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga ("Službene novine Federacije BiH", broj 49/02, prečišćeni tekst) i Mišljenja Federalnog ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta broj 03-15-2767/01 od 1. 6. 2001. godine, "Službeni glasnik BiH - dodatak Međunarodni ugovori" je proizvod na čiji se promet ne plaća porez na promet proizvoda.

Internet: <http://www.sllist.ba>

SLUŽBENI GLASNIK B O S N E I HERCEGOVINE

dodatak

MEĐUNARODNI UGOVORI

Godina VI/II - Broj 13

Utorak, 31. prosinca 2002. godine
S A R A J E V O

ISSN 1512-7532
Hrvatski jezik

PREDSJEDNIŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE

71

Na osnovi članka V. točka 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine, Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, na 152. sjednici održanoj 4. listopada 2002. godine, donijelo je

ODLUKU

O RATIFICIRANJU KONVENCIJE O BIOLOŠKOJ RAZNOLIKOSTI, RIO DE JANEIRO, 5. lipanj 1992. godine

Članak 1.

Ratificira se Konvencija o biološkoj raznolikosti, Rio de Janeiro, 5. lipanj 1992. godine, po dobijenoj suglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine na osnovu Odluke PS BiH broj 82/02 od 30. rujna 2002. godine.

Članak 2.

Tekst Sporazuma u prijevodu glasi

KONVENCIJA O BIOLOŠKOJ RAZNOLIKOSTI

PREAMBULA

Ugovorne stranke,

Svjesne istinske vrijednosti biološke raznolikosti, kao i ekoloških, genetskih, socijalnih, ekonomskih, znanstvenih, edukativnih, kulturoloških, rekreacijskih i estetskih vrijednosti biološke raznolikosti i njenih komponenti,

Svjesne, nadalje, važnosti biološke raznolikosti za razvoj i održavanje životnih sustava biosfere,

Potvrđujući da je očuvanje biološke raznolikosti zajednička briga ljudskog roda,

Nadalje potvrđujući da države imaju suverena prava nad svojim vlastitim biološkim izvorima,

Također potvrđujući da su države odgovorne za očuvanje svoje biološke raznolikosti te održivo korištenje svojih bioloških izvora,

Imajući na umu da je biološka raznolikost značajno smanjena kao rezultat nekih ljudskih aktivnosti,

Svjesne općeg pomanjkanja informacija i znanja u vezi s biološkom raznolikosti, kao i hitnih potreba da se razviju znanstveni, tehnički i institucionalni kapaciteti, kako bi se osigurala osnovna usuglašenost, na temelju koje bi se planirale i primjenjivale odgovarajuće mjere,

Ukazujući na to da je bitno predvidjeti, spriječiti i napasti uzroke znatnog osiromašenja ili gubitka biološke raznolikosti na izvoru,

Također ukazujući na to da tamo gdje prijeti veće osiromašenje ili gubitak biološke raznolikosti, ne bi se smio koristiti nedostatak potpune znanstvene spoznaje kao razlog odgađanja mjera u cilju sprečavanja ili smanjenja na minimum takve prijetnje,

Ukazujući nadalje da je temeljni zahtjev za očuvanje biološke raznolikosti očuvanje ekosustava i prirodnih staništa in-situ te održavanje obnavljanje populacije vrsta sposobnih za opstanak u njihovom prirodnom okruženju,

Uočavajući, nadalje, da ex-situ mjere također imaju važnu ulogu, prvenstveno u zemlji podrijetla,

Priznajući usku i tradicionalnu ovisnost mnogih zavičajnih i lokalnih zajednica tradicionalnog načina života o biološkim

izvorima, kao i želju da se pravedno dijele dobrobit koje proistječu iz primjene tradicionalnih znanja, inovacija i postupaka važnih za očuvanje biološke raznolikosti i održivog korištenja njenih komponenti,

Priznajući također vitalnu ulogu koju igraju žene u očuvanju i održivom korištenju biološke raznolikosti te potvrđujući potrebu za punim učešćem žena u svim razinama kreiranja i ostvarenja politike očuvanja biološke raznolikosti,

Naglašavajući važnost i potrebu promidžbe međunarodne, regionalne i globalne suradnje između država i međuvladinih organizacija s nevladinim sektorom, na očuvanju biološke raznolikosti i održivom korištenju njenih komponenti,

Potvrđujući da se može očekivati kako će osiguranje novih i dodatnih finansijskih izvora i odgovarajućeg pristupa dotičnim tehnologijama izvršiti značajnu promjenu u sposobnostima svijeta da riješi pitanje gubitka biološke raznolikosti,

Potvrđujući nadalje da su potrebne posebne mjere, kako bi se udovoljilo potrebama zemalja u razvoju, uključujući i odredbe o novim i dodatnim finansijskim izvorima kao i odgovarajući pristup primjerenim tehnologijama,

Uočavajući s tim u vezi posebne uvjete najnerazvijenijih zemalja i malih otočnih država,

Potvrđujući da su potrebne znatne investicije kako bi se očuvala biološka raznolikost, te da se od tih investicija očekuje širok raspon okolišne, ekonomske i socijalne dobrobiti,

Priznajući da ekonomski i socijalni razvoj, te iskorjenjivanje siromaštva predstavlja prve i premostive prioritete zemalja u razvoju,

Svjesne da je očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti od ključnog značaja za zadovoljenje prehrambenih, zdravstvenih i drugih potreba rastuće svjetske populacije, za što je neophodna mogućnost pristupu i raspodjeli genetskih izvora i tehnologija,

Uočavajući napokon da će očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti učvrstiti prijateljske odnose među državama i doprinijeti miru u svijetu,

Želeći ojačati i dopuniti postojeće međunarodne sporazume za očuvanje biološke raznolikosti i održivo korištenje njenih komponenti,

Odlučne da zaštite i održivo koriste biološku raznolikost na dobrobit sadašnjih i budućih generacija, sporazumjele su se kako slijedi

Članak 1. Ciljevi

Ciljevi ove Konvencije, koje treba provoditi u skladu s njenim relevantnim odredbama, jesu očuvanje biološke raznolikosti, održivo korištenje njenih komponenti te pravedna raspodjela dobrobiti koje proizlaze iz korištenja genetskih izvora, na način koji uključuje prikladni pristup genetskim izvorima kao i prijenos odgovarajućih tehnologija, uzevši u obzir sva prava nad tim izvorima i tehnologijama, kao i način koji uključuje odgovarajuće financiranje.

Članak 2. Upotreba termina

Za potrebe ove Konvencije:

"Biološka raznolikost" je sveukupnost svih živućih organizama koji su sastavni dijelovi kopnenih, morskih i drugih vodenih ekosustava i ekoloških kompleksa; te uključuje raznolikost unutar vrsta, između vrsta, te raznolikost između ekosustava.

"Biološki izvori" uključuju genetske izvore, organizme ili dijelove organizama, populacije ili neke druge biotičke komponente ekosustava sa stvarnom ili potencijalnom upotrebom ili vrijednošću za čovječanstvo.

"Biotehnologija" je svaka tehnologija koja koristi biološke sustave, žive organizme ili njihove dijelove, za proizvodnju ili promjenu proizvoda ili procesa za posebnu namjenu.

"Zemlja porijekla genetskih izvora" je zemlja koja posjeduje genetske izvore u in-situ uvjetima.

"Zemlja snabdjevač genetskim izvorima" je zemlja koja snabdjeva genetskim materijalima sakupljenim iz in-situ izvora, uključujući populaciju i divljih i udomaćenih vrsta, ili uzetih iz ex-situ izvora koji mogu ili ne moraju poticati iz te zemlje.

"Udomaćene ili kultivirane vrste" su vrste na čiji je proces evolucije djelovao čovjek kako bi udovoljio svojim potrebama.

"Ekosustav" je dinamičan kompleks zajednica biljaka, životinja i mikroorganizama i njihovoga neživog okoliša koji međusobno djeluju kao funkcionalna jedinica.

"Ex-situ očuvanje" je očuvanje komponenti biološke raznolikosti izvan njihovih prirodnih staništa.

"Genetski materijal" je biljni, životinjski i mikrobn materijal i drugi materijali koji sadrže funkcionalne jedinice naslijeđa.

"Genetski izvori" su genetski materijali stvarne ili potencijalne vrijednosti.

"Stanište" je prostor ili mjesto gdje se organizam ili populacija prirodno pojavljuju.

"In-situ uvjeti" su uvjeti u kojima egzistiraju genetski izvori unutar ekosustava i prirodnih staništa, a u slučaju udomaćenih ili kultiviranih vrsta, okruženje u kome su razvili svoja specifična svojstva.

"In-situ očuvanje" je očuvanje ekosustava i prirodnih staništa, te održavanje i obnavljanje vrsta sposobnih za opstanak u njihovom prirodnom okruženju, a u slučaju udomaćenih ili kultiviranih vrsta u okruženju u kome su razvili svoja specifična svojstva.

"Zaštićeno područje" je zemljopisno određeno područje koje je namijenjeno, ili vođeno i upravljano na način da se postignu specifični ciljevi zaštite.

"Organizacija regionalne ekonomske integracije" je organizacija osnovana od strane suverenih država u dotičnoj regiji, na koju su njene države članice prenijele nadležnost po predmetima koje regulira ova Konvencija, a koja u skladu s internim postupcima ima sva ovlaštenja da potpiše, potvrdi (ratificira), prihvati, odobri ili pristane na istu.

"Održivo korištenje" je korištenje komponenti biološke raznolikosti, na način i u obimu koji ne vodi propadanju biološke raznolikosti, na način kojim se održava njen potencijal, kako bi se udovoljilo potrebama i težnjama sadašnjih i budućih naraštaja.

"Tehnologija" uključuje biotehnologiju.

Članak 3. Načela

Države, u skladu s Poveljom Ujedinjenih naroda i načelima međunarodnog prava, imaju suvereno pravo korištenja svih vlastitih izvora u skladu s vlastitom politikom o okolišu, te su odgovorne osigurati, da aktivnosti koje se odvijaju unutar njene nadležnosti li kontrole, ne izazivaju štete po okoliš drugih država ili područja izvan granica nacionalne nadležnosti.

Članak 4.

Djelokrug nadležnosti

Ovisno o pravima drugih država, te ukoliko nije izričito drukčije navedeno u ovoj Konvenciji, odredbe ove Konvencije primjenjuju se u odnosu na svaku ugovornu stranku:

- (a) U slučaju komponenti biološke raznolikosti na područjima unutar nacionalne nadležnosti,
- (b) U slučaju procesa i aktivnosti, bez obzira gdje se njihov učinak pojavi, a koje se provode pod njenom nadležnošću i kontrolom, unutar područja njene nacionalne nadležnosti ili izvan granica nacionalne nadležnosti.

Članak 5.
Suradnja

Svaka će ugovorna stranka, koliko je to moguće i prikladno, surađivati s drugim ugovornim strankama izravno, ako je prikladno ili preko odgovarajućih međunarodnih organizacija, za područja koja su izvan nacionalne nadležnosti, kao i o drugim predmetima od zajedničkog interesa na očuvanju i održivom korištenju biološke raznolikosti.

Članak 6.

Opće mjere za očuvanje i održivo korištenje

Svaka će ugovorna stranka u skladu sa svojim posebnim uvjetima i mogućnostima:

- (a) Razviti nacionalne strategije, planove ili programe za očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti ili u tu svrhu usvojiti već postojeće strategije, planove ili programe, koji će odraziti, između ostalog, mjere planirane ovom Konvencijom, važne za ugovornu stranku o kojoj se radi,
- (b) Uklopiti, koliko je to moguće i prikladno, očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti u odgovarajuće sektorske i međusektorske planove, programe i politiku.

Članak 7.

Utvrđivanje i praćenje

Svaka će ugovorna stranka, koliko je to moguće i prikladno, a napose u smislu čl. 8. do 10.:

- (a) Identificirati komponente biološke raznolikosti važne za njeno očuvanje i održivo korištenje, vodeći brigu o indikativnoj listi kategorija navedenih u Dodatku 1.,
- (b) Pratiti, kroz uzimanje uzoraka i druge tehnike, komponente biološke raznolikosti identificirane u skladu s podstavkom (a) gore, obraćajući naročito pažnju na one kojima su potrebne hitne mjere očuvanja, kao i one koje nude najveći potencijal za održivo korištenje,
- (c) Utvrditi procese i kategorije aktivnosti za koje se pretpostavlja da imaju, ili mogu imati, loš utjecaj na očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti, te pratiti njihov utjecaj kroz uzimanje uzoraka ili druge tehnike,
- (d) Održavati i organizirati podatke dobivene aktivnostima utvrđivanja i praćenja, kroz bilo koji mehanizam u skladu s podstavcima (a), (b) i (c) gore.

Članak 8.

In-situ očuvanje

Svaka ugovorna stranka će, koliko je to moguće i prikladno:

- (a) Utemeljiti sustav zaštićenih područja ili područja gdje treba primijeniti posebne mjere za očuvanje biološke raznolikosti,
- (b) Razviti, gdje je potrebno, smjernice za odabir, utemeljenje i upravljanje zaštićenim područjima ili područjima gdje je potrebno primijeniti posebne mjere za očuvanje biološke raznolikosti,
- (c) Voditi ili upravljati biološkim izvorima važnim za očuvanje biološke raznolikosti, bez obzira da li se nalaze unutar ili izvan zaštićenih područja, s ciljem da se osigura njihovo očuvanje i održivo korištenje,
- (d) Promicati zaštitu ekosustava, prirodnih staništa, te održavanje i obnavljanje populacije vrsta koje su sposobne za opstanak u prirodnom okruženju,
- (e) Promicati održiv i za okoliš prihvatljiv razvoj u područjima koja graniče sa zaštićenim područjima, s ciljem daljnje zaštite tih područja,
- (f) Obnoviti i ponovo uspostaviti narušene ekosustave te promicati oporavak ugroženih vrsta, između ostalog, kroz razvoj i provedbu planova i ostalih strategija upravljanja,
- (g) Utemeljiti ili podržavati načine vođenja, upravljanja ili kontrole rizika pri korištenju i oslobađanju živih

modificiranih organizama koji su rezultat biotehnologije, a koji bi mogli nepovoljno djelovati na okoliš i zdravlje ljudi i utjecati na očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti,

- (h) Spriječiti uvođenje te kontrolirati ili iskorijeniti one strane vrste koje ugrožavaju ekosustave, staništa ili vrste,
- (i) Nastojati osigurati uvjete potrebne za usklađivanje sadašnjeg korištenja i očuvanja biološke raznolikosti te održivog korištenja njenih komponenata,
- (j) U skladu s nacionalnim zakonodavstvom poštovati, štiti i podržavati znanja, inovacije i običaje zavičajnih i lokalnih zajednica koje utjelovljuju tradicionalan način života, važan za očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti, te promicati njihovu širu primjenu uz odobrenje i uključivanje nosilaca tih znanja, inovacija i običaja i poticati pravednu razdiobu dobiti nastalih korištenjem takvih znanja, inovacija i običaja,
- (k) Razviti ili održavati potrebno zakonodavstvo i/ili druge propise, kojima se uređuje zaštita ugroženih vrsta i populacija,
- (l) Voditi i upravljati odgovarajućim postupcima i kategorijama aktivnosti na osnovi članka 7., tamo gdje je utvrđen značajan nepovoljan utjecaj na biološku raznolikost,
- (m) Suradivati u pribavljanju financijske i druge pomoći za in-situ zaštitu, kako je navedeno u podstavcima (a) do (l) gore, a posebno za zemlje u razvoju.

Članak 9.

Ex-situ očuvanje

Svaka ugovorna stranka će, ukoliko je to moguće ili prikladno, a prvenstveno s ciljem ispunjenja in-situ mjera:

- (a) Usvojiti mjere za ex-situ očuvanje komponenti biološke raznolikosti, prvenstveno u zemlji podrijetla tih komponenti,
- (b) Utvrditi i podržati mogućnosti za ex-situ očuvanje i istraživanja na biljkama, životinjama i mikroorganizmima, prvenstveno u zemlji podrijetla genetskih izvora,
- (c) Usvojiti mjere za oporavak i obnavljanje ugroženih vrsta te ponovo uvođenje istih u njihova prirodna staništa pod odgovarajućim uvjetima,
- (d) Voditi i upravljati sakupljanjem bioloških izvora iz prirodnih staništa za ex-situ zaštitu, kako se ne bi ugrožavali ekosustavi i in-situ populacije i vrste, osim tamo gdje je potrebna privremena primjena ex-situ mjera, u skladu s podstavkom (c) gore,
- (e) Suradivati u osiguravanju financijske i druge potpore za ex-situ zaštitu, navedene u podstavcima (a) do (d) gore, te u utemeljenju i provođenju ex-situ zaštitnih mjera u zemljama u razvoju.

Članak 10.

Održivo korištenje komponenti biološke raznolikosti

Svaka će ugovorna stranka, koliko je to moguće i prikladno:

- (a) Uključiti brigu o zaštiti i održivom korištenju bioloških izvora prilikom donošenja odluka na nacionalnoj razini,
- (b) Usvojiti mjere vezane za korištenje bioloških izvora, kako bi se izbjegao ili sveo na minimum nepovoljan utjecaj na biološku raznolikost,
- (c) Štititi i poticati uobičajeno korištenje bioloških izvora u skladu sa tradicijom i kulturom, sukladno zahtjevima za očuvanje i održivo korištenje,
- (d) Podržati zavičajno stanovništvo pri razvoju i primjeni postupaka oporavka u narušenim područjima sa smanjenom biološkom raznolikošću,
- (e) Poticati suradnju između nadležnih državnih tijela i privatnog sektora u razvoju metoda za održivo korištenje bioloških izvora.

**Članak 11.
Poticajne mjere**

Svaka će ugovorna stranka, koliko god je to moguće i prikladno, usvojiti ekonomski i socijalno usklađene mjere koje djeluju poticajno na očuvanje i održivo korištenje komponenti biološke raznolikosti.

**Članak 12.
Znanstvena istraživanja i obučavanja**

Ugovorne stranke će, uzевši u obzir posebne potrebe zemalja u razvoju:

- (a) Utvrditi i provoditi programe znanstvenog i tehničkog obrazovanja i obučavanja o mjerama za utvrđivanje, očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti i njenih komponenti, te osigurati potporu takvom obrazovanju i obuci za posebne potrebe zemalja u razvoju,
- (b) Promicati i poticati istraživanja koja doprinose očuvanju i održivom korištenju biološke raznolikosti, posebno u zemljama u razvoju, u skladu s odlukama Konferencije stranaka donesenim na osnovi preporuka Pomoćnoga znanstvenog tijela, Tehničkog i Tehnološkog savjeta,
- (c) Pridržavajući se odredbi čl. 16., 18. i 20., unapređivati i surađivati u korištenju znanstvenih dostignuća u istraživanjima biološke raznolikosti na razvijanju metoda za očuvanje i održivo korištenje bioloških izvora.

**Članak 13.
Obrazovanje javnosti i svijesti**

Ugovorne će stranke:

- (a) Promicati i poticati shvaćanje važnosti očuvanja biološke raznolikosti, mjera koje su za to potrebne, kao i promidžbu istih kroz medije, te uključivanje ovih tema u obrazovne programe, i
- (b) Suradivati, koliko je moguće, s ostalim državama i međunarodnim organizacijama u razvoju programa obrazovanja i javne svijesti, u pogledu očuvanja i održivog korištenja bioloških raznolikosti.

**Članak 14.
Procjena utjecaja i smanjivanje štetnih utjecaja**

1. Svaka stranka će, koliko je to moguće i prikladno:
 - (a) Uvoditi odgovarajuće postupke za procjenu utjecaja planiranih projekata na okoliš koji bi mogli imati nepovoljan utjecaj na biološku raznolikost, s ciljem da se takav utjecaj izbjegne ili umanjuje, te će gdje je to prikladno, omogućiti sudjelovanje javnosti u takvim postupcima,
 - (b) Uvesti odgovarajuće mjere kojima se osigurava da se vodi računa o posljedicama po okoliš programa i politike koji bi mogli imati značajan negativan utjecaj na biološku raznolikost,
 - (c) Promicati, na bazi reciprociteta, objavljivanje, razmjenu informacija i konzultacije o aktivnostima pod njihovom nadležnosti ili kontrolom, koje bi mogle značajno nepovoljno djelovati na biološku raznolikost drugih država ili područja izvan granica nacionalne nadležnosti, te poticati zaključivanje bilateralnih, regionalnih ili multilateralnih sporazuma, već prema mogućnostima,
 - (d) U slučaju prijeteće ozbiljne opasnosti ili štete po biološku raznolikost na područjima pod nadležnošću drugih država ili područjima izvan granica nacionalne nadležnosti, a koje bi proizašle pod njezinom nadležnošću ili kontrolom, potrebno je odmah obavijestiti potencijalno ugrožene države, te potaknuti aktivnosti da se spriječi ili smanji takva opasnost ili šteta,
 - (e) Promicati nacionalne sporazume za hitno reagiranje na aktivnosti ili događaje, kako one uzrokovane prirodnim

putem tako i drukčije, a koje predstavljaju prijeteću opasnost po biološku raznolikost, te poticati međunarodnu suradnju da se podupru takvi nacionalni naponi, i tamo gdje je prikladno, a države ili regionalne ekonomske integracijske organizacije su se složile, utvrditi zajedničke moguće planove,

2. Konferencija stranaka će ispitati, na osnovi istraživanja koje treba provesti, pitanje odgovornosti i naknade, uključivši obnovu i nadoknadu štete nanese biološkoj raznolikosti, osim kad ta odgovornost predstavlja isključivo unutarnju stvar.

**Članak 15.
Pristup genetskim izvorima**

1. Priznajući suverena prava država nad svojim prirodnim izvorima, nacionalne vlade su ovlaštene određivati i regulirati nacionalnim zakonodavstvom pristup genetskim izvorima.
2. Svaka će ugovorna stranka nastojati stvoriti uvjete da se omogući pristup genetskim izvorima, u cilju razboritog korištenja okoliša od strane drugih ugovornih stranaka, bez nametanja ograničenja suprotno ciljevima ove Konvencije.
3. U cilju ove Konvencije, pod genetskim izvorima koje osigurava ugovorna stranka, a o kojima je riječ u ovom članku i članku 16. i 19., podrazumijevaju se samo oni izvori koje osigurava ugovorna stranka, a to su zemlje podrijetla tih izvora ili stranke koje su stekle genetske izvore u skladu s ovom Konvencijom.
4. Pristup, tamo gdje je odobren, odvijat će se na osnovi zajedničkih dogovorenih uvjeta u skladu s odredbama ovoga članka.
5. Pristup genetskim izvorima mora unaprijed odobriti ugovorna stranka koja pruža takve izvore, ukoliko to nije drukčije odredila dotična stranka.
6. Svaka ugovorna stranka nastojat će izraditi i provesti znanstvena istraživanja na genetskim izvorima, koje osiguravaju ugovorne stranke, koliko je to moguće uz uključivanje tih ugovornih stranaka.
7. Svaka ugovorna stranka provest će zakonske, upravne ili političke mjere, kako je prikladno, u skladu sa čl. 16. i 19., a gdje je potrebno da se kroz finansijski mehanizam utvrđen u članku 20. i 21. s ugovornom strankom koja je takve izvore osigurala, podijele rezultati istraživanja i razvoja, kao i koristi na poštenoj ili pravednoj osnovi. Takva će se podjela izvršiti na osnovi zajednički utvrđenih uvjeta.

**Članak 16.
Pristup i prijenos tehnologije**

1. Svaka ugovorna stranka, priznajući da tehnologija uključuje i biotehnologiju te da, i pristup i prijenos tehnologije među ugovornim strankama, predstavljaju osnovne elemente za postizanje ciljeva ove Konvencije, preuzima u skladu s odredbama ove Konvencije obvezu da osigura i/ili omogući pristup i prijenos tehnologija bitnih za očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti ili upotrebu drugih genetskih izvora drugim ugovornim strankama, ne pričinjavajući veće štete po okoliš.
2. Zemljama u razvoju biti će omogućen i/ili olakšan pristup i prijenos tehnologije naveden u stavku 1. pod poštenim i najpovoljnijim, te koncesionalnim i preferencijalnim uvjetima, ako su zajednički dogovoreni i potrebni, u skladu sa finansijskim mehanizmom utvrđenim u čl. 20. i 21. Ukoliko tehnologija podliježe patentima i drugim intelektualnim vlasničkim pravima, takav će pristup i prijenos biti osiguran pod uvjetima koji priznaju i koji su sukladni s odgovarajućom i učinkovitom zaštitom intelektualnih vlasničkih prava. Primjena ovog stavka bit će u skladu sa st. 3., 4. i 5. dolje.
3. Svaka ugovorna stranka provest će zakonske, upravne ili političke mjere, kako je prikladno, s ciljem da ugovornim strankama, posebice onima koje su zemlje u razvoju, a koje

- pružaju genetske izvore, bude omogućen pristup i prijenos tehnologije koja se koristi ovim izvorima, pod zajednički dogovorenim uvjetima uključivši, ako je potrebno, tehnologiju zaštićenu patentima ili drugim pravima intelektualnog vlasništva, kroz odredbe čl. 20. i 21., a u skladu s međunarodnim pravom i st. 4. i 5., dolje.
4. Svaka ugovorna stranka provesti će zakonske, upravne ili političke mjere, kako je prikladno, s ciljem da u privatnom sektoru omogući pristup, zajednički razvoj i prijenos tehnologije navedene u stavku 1. gore, kako bi bili od koristi i državnim institucijama i privatnom sektoru zemalja u razvoju i u tom smislu izvršavali obaveze uključene u st. 1., 2. i 3., gore.
 5. Ugovorne stranke, priznajući da patenti i druga prava intelektualnog vlasništva mogu utjecati na provođenje ove Konvencije, surađivat će u tom pogledu u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim pravom kako bi se osiguralo da ta prava predstavljaju potporu, a ne suprotnost ciljevima ove Konvencije.

Članak 17.

Razmjena informacija

1. Ugovorne stranke omogućit će razmjenu informacija, iz svih izvora dostupnih javnosti, koje se odnose na zaštitu i održivo korištenje biološke raznolikosti, uzевši u obzir posebne potrebe zemalja u razvoju.
2. Takva razmjena informacija obuhvatit će i razmjenu rezultata tehničkih, znanstvenih i socijalno-ekonomskih istraživanja, kao i informacija o programima obučavanja i praćenja, specijaliziranih znanja, urođenih i tradicionalnih znanja kao takvih, i u kombinaciji s tehnologijama o kojima je riječ u članku 16. stavku 1. Gdje je to moguće, uključivati će također povrat informacija.

Članak 18.

Tehnička i znanstvena suradnja

1. Ugovorne stranke promicati će međunarodnu tehničku i znanstvenu suradnju na području očuvanja i održivog korištenja biološke raznolikosti, kroz odgovarajuće međunarodne i nacionalne institucije.
2. Svaka ugovorna stranka radit će na promidžbi tehničke i znanstvene suradnje s drugim ugovornim strankama, posebno zemljama u razvoju, u provedbi ove Konvencije, između ostalog, i kroz razvoj i ostvarenje nacionalne politike. U promicanju takve suradnje, posebnu pažnju treba posvetiti razvoju i jačanju nacionalnih mogućnosti, kroz osposobljavanje stručnjaka i institucija.
3. Konferencija stranaka će na svom prvom sastanku utvrditi kako izraditi mehanizam za omogućavanje i promicanje tehničke i znanstvene suradnje.
4. Ugovorne će stranke, sukladno s nacionalnim zakonodavstvom i politikama, poticati i razvijati metode suradnje za razvoj i primjenu tehnologija, uključivši domaće i tradicionalne tehnologije, u skladu s ciljevima ove Konvencije. U tu svrhu, ugovorne će stranke također promicati suradnju u obučavanju i razmjeni stručnjaka.
5. Ugovorne stranke će na osnovi zajedničkog sporazuma promicati utvrđivanje programa zajedničkih istraživanja i zajedničkih ulaganja u razvoj tehnologije prikladnih za ciljeve ove Konvencije.

Članak 19.

Rukovanje biotehnologijom i razdioba dobrobiti

1. Svaka ugovorna stranka poduzeti će zakonske, upravne ili političke mjere, kako je prikladno, kojima bi se ugovornim strankama koje pružaju izvore za biotehnološka istraživanja pružila mogućnost da i one učinkovito sudjeluju u tim istraživanjima, a naročito ugovornim strankama zemljama u razvoju, te ako je moguće da se te aktivnosti vrše kod njih.
2. Svaka će ugovorna stranka poduzeti sve praktične mjere da se ugovornim strankama a posebno zemljama u razvoju, na poštenoj i pravednoj osnovi, omogući i unaprijedi pristup

- rezultatima i dobrobiti koja proizlazi iz biotehnologije utemeljene na genetskim izvorima koje te stranke osiguravaju. Taj će pristup biti moguć pod zajedničkim dogovorenim uvjetima.
3. Stranke će razmotriti potrebu i modalitete protokola, koji navodi odgovarajuće postupke, uključujući posebno unaprijed najavljeni sporazum na području sigurnog prijenosa rukovanja i korištenja svih živih modificiranih organizama proizvedenih postupcima biotehnologije, a koji mogu negativno utjecati na očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti.
 4. Svaka će ugovorna stranka izravno ili na zahtjev neke fizičke ili pravne osobe pod svojom nadležnošću, koja osigurava organizme o kojima je riječ u stavku 3., snabdijeti tu ugovornu stranku svim raspoloživim informacijama o korištenju i propisima o sigurnosti, potrebnim za rukovanje takvim organizmima, kao i svim raspoloživim informacijama o mogućem negativnom utjecaju specifičnih organizama na ugovornu stranku, a kojoj će dotični organizmi biti uvedeni.

Članak 20.

Financijski izvori

1. Svaka se ugovorna stranka obvezuje, da će sukladno sa svojim nacionalnim planovima, prioritetima i programima, osigurati prema svojim mogućnostima, financijsku potporu i poticati one nacionalne aktivnosti, koje su namijenjene postizanju ciljeva ove Konvencije.
2. Stranke razvijene zemlje osigurat će nove i dodatne financijske izvore, kako bi strankama zemljama u razvoju omogućile da u potpunosti ispane rastuće troškove za izvršavanje obaveza koje proizlaze iz ove Konvencije, te uživati korist njenih odredbi, koji troškovi su dogovoreni između stranke zemlje u razvoju i institucionalne strukture spomenute u članku 21., sukladno s politikom, strategijom, programom prioriteta i kriterijem prikladnosti te indikativnom listom rastućih troškova, koju utvrđuje Konferencija stranaka. Ostale stranke, uključujući i zemlje koje prolaze proces prelaska na tržišnu ekonomiju, mogu dobrovoljno preuzeti obaveze stranaka razvijenih zemalja. U smislu ovoga članka, Konferencija stranaka će na svom prvom sastanku utvrditi listu stranaka razvijenih zemalja kao i ostalih zemalja, koje dobrovoljno preuzimaju obaveze stranaka razvijenih zemalja. Konferencija stranaka će povremeno preispitati i, ako je potrebno, izmijeniti listu. Također će se poticati doprinos iz drugih zemalja i izvora na dobrovoljnoj osnovi. Pri ispunjavanju ovih obaveza uzet će u obzir potrebu primjerenosti, predvidivosti i pravovremenog protoka sredstava, kao i važnost podjele tereta između stranaka uključenih u listu.
3. Stranke razvijene zemlje mogu također pribaviti, a stranke zemlje u razvoju koristiti, financijske izvore vezane na ostvarenje ove Konvencije putem bilateralnih, regionalnih ili drugih multilateralnih kanala.
4. Obim u kojem će stranke zemlje u razvoju učinkovito izvršavati svoje obaveze po ovoj Konvenciji, ovisit će o učinkovitom izvršavanju obaveza stranaka razvijenih zemalja ovisno o financijskim izvorima i prijenosu tehnologije, te treba ozbiljno uzeti u obzir činjenicu da ekonomski i socijalni razvoj kao i iskorjenjivanje siromaštva predstavljaju prve i premostive prioritete stranaka zemalja u razvoju.
5. Stranke će naročito voditi računa o specifičnim potrebama i posebnim situacijama najnerazvijenih zemalja u njihovim aktivnostima u svezi s financiranjem i prijenosom tehnologije.
6. Ugovorne će stranke također uzeti u obzir posebne uvjete koji su rezultat ovisnosti o raspodjeli i smještaju biološke raznolikosti kod stranaka zemalja u razvoju, a posebno malih otočnih država.

7. Pažnju treba, također, posvetiti specifičnoj situaciji zemalja u razvoju, uključivši i one koje imaju najranjiviji okoliš, poput onih sa sušnim i polusušnim zonama, obalnim i planinskim područjima.

Članak 21.

Financijski mehanizam

1. Ustanovit će se mehanizam za osiguranje financijskih izvora za stranke zemlje u razvoju u cilju ove Konvencije, na bazi dotacija ili koncesija, čiji su osnovni elementi opisani u ovom članku. Mehanizam će funkcionirati pod nadležnošću, i vodstvom Konferencije stranaka, kojoj će biti odgovoran u smislu ove Konvencije. Operacije mehanizma vršit će institucionalna struktura koju odredi Konferencija stranaka na svom prvom sastanku. U cilju ove Konvencije Konferencija stranaka odredit će politiku, strategiju, program prioriteta i prikladne kriterije u svezi s pristupom i korištenjem takvih izvora. Doprinosi će uzeti u obzir potrebu predvidivosti, odgovarajućeg i pravovremenog protoka sredstava o kojima je riječ u članku 20., u skladu sa visinom sredstava koju će periodično odrediti Konferencija stranaka, te važnosti podjele tereta među strankama uključenim u listu navedenu u članku 20. stavku 2. Dobrovoljne doprinose mogu također dati stranke zemalja u razvoju, kao i druge zemlje i izvori. Mehanizam će funkcionirati u okviru demokratskog i otvorenog sustava upravljanja.
2. U skladu s ciljevima ove Konvencije, Konferencija stranaka će na svom prvom sastanku odrediti politiku, strategiju i program prioriteta, kao i detaljne kriterije i smjernice za odgovarajući pristup i korištenje financijskih izvora, uključivši redovito praćenje i vrednovanje takvog korištenja. Konferencija stranaka odredit će aranžmane ispunjenje stavka 1. gore, nakon konzultacije s institucionalnom strukturom kojoj je povjerena operacionalizacija financijskog mehanizma.
3. Konferencija stranaka će preispitati učinkovitost mehanizma utvrđenog u ovom članku, uključivši kriterije i smjernice navedene u stavku 2. gore, ali najranije dvije godine nakon stupanja ove Konvencije na snagu, a nakon toga redovito. Na osnovu tog preispitivanja poduzet će odgovarajuće korake u cilju poboljšanja učinkovitosti mehanizma, ako je potrebno.
4. Ugovorne stranke će razmotriti mogućnost osnaženja postojećih financijskih institucija, kao bi se osigurali financijski izvori za očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti.

Članak 22.

Odnos s drugim međunarodnim konvencijama

1. Odredbe ove Konvencije neće utjecati na prava i obveze bilo koje ugovorne stranke, koje proizlaze iz nekog već postojećega međunarodnog sporazuma, osim ukoliko bi ispunjenje tih prava i obveza uzrokovalo ozbiljnu štetu ili prijetnju biološkoj raznolikosti.
2. Ugovorne stranke će provoditi ovu Konvenciju u svezi zaštite mora, dosljedno pravima i obvezama država preuzetim na osnovu prava mora.

Članak 23.

Konferencija stranaka

1. Konferencija stranaka je ovime osnovana. Prvi sastanak Konferencije stranaka saziva izvršni direktor Programa za okoliš Ujedinjenih naroda, najkasnije u roku od godinu dana kako je ova Konvencija stupila na snagu. Nakon toga će se redovni sastanci Konferencije stranaka održavati u redovnim intervalima, koje Konferencija odredi na svom prvom sastanku.
2. Izvanredni sastanci ugovornih stranaka održavat će se kad Konferencija utvrdi da je potrebno, ili na pismeni zahtjev jedne od stranaka, pod uvjetom da u roku od šest mjeseci

kako ih je Tajništvo obavijestilo o zahtjevu, isti podrži barem jedna trećina stranaka.

3. Konferencija stranaka će konsenzusom dogovoriti i usvojiti pravila postupka u svoje ime i u ime nekoga pomoćnog tijela koje može osnovati, kao i financijske propise koji reguliraju financiranje Tajništva. Na svakom redovnom sastanku usvojiti će se proračun za financijsko razdoblje do sljedećega redovnog sastanka.
4. Konferencija stranaka će pratiti provođenje ove Konvencije i u tu svrhu će:
- a) utvrditi formu i vremenske intervale za prijenos informacija koje je potrebno dostaviti u skladu sa člankom 26., razmotriti tu informaciju, kao i izvještaje dostavljene od strane pomoćnog tijela,
 - b) prosuđivati znanstvene, tehničke i tehnološke savjete o biološkoj raznolikosti, pripremljene u skladu sa člankom 25.,
 - c) razmotriti i usvojiti, ako je potrebno, protokole u skladu sa člankom 28.,
 - d) razmotriti i usvojiti, ako je potrebno, u skladu s čl. 29. i 30. amandmane na ovu Konvenciju i njene Dodatke,
 - e) razmotriti amandmane svim protokolima, kao i Dodacima istih, te ukoliko je tako odlučeno, preporučiti strankama u dotičnom protokolu njihovo usvajanje,
 - f) razmotriti i usvojiti, u skladu sa člankom 30. dopune Dodataka ovoj Konvenciji,
 - g) osnovati pomoćna tijela, posebno za pribavljanje znanstvenih i tehničkih savjeta koji se smatraju potrebnim za provođenje ove Konvencije,
 - h) kontaktirati, putem Tajništva, s izvršnim tijelima Konvencije koja se bave predmetima obuhvaćenim ovom Konvencijom, kako bi se utvrdili odgovarajući oblici suradnje s njima,
 - i) razmotriti i poduzeti bilo koje dodatne korake koji mogu biti potrebni za postizanje ciljeva ove Konvencije, a na temelju iskustva stečenog kroz njezinu primjenu.
5. Ujedinjeni narodi i njihove specijalizirane agencije i Međunarodna agencija za atomsku energiju, kao i svaka država koja nije stranka u ovoj Konvenciji, može biti prisutna na sastancima Konferencije stranaka kao promatrač. Svako drugo tijelo ili agencija, bez obzira da li vladina ili nevladina, kvalificirana na polju očuvanja i održivog korištenja biološke raznolikosti, a koja je obavijestila Tajništvo o svojoj želji da bude prisutna na sastanku Konferencije stranaka u svojstvu promatrača može biti primljena osim ukoliko najmanje jedna trećina prisutnih stranaka nije protiv. Primanje i sudjelovanje promatrača podliježe pravilima postupka koje je usvojila Konferencija stranaka.

Članak 24.

Tajništvo

1. Tajništvo se ovime osniva. Njegove funkcije bit će sljedeće:
- a) Pripremanje i opsluživanje sastanaka Konferencije stranaka predviđenih u članku 23.,
 - b) Izvršavanje funkcija koje su mu povjerene bilo kojim protokolom,
 - c) Pripremanje izvještaja o izvršenju svojih funkcija po ovoj Konvenciji, i njihovo podnošenje Konferenciji stranaka,
 - d) Koordiniranje s drugim odgovarajućim međunarodnim tijelima, a posebno stupanje u administrativne i ugovorne aranžmane koji mogu biti potrebni za učinkovito obavljanje njegovih funkcija,
 - e) Izvršavanje drugih funkcija koje odredi Konferencija stranaka.
2. Na svom prvom redovnom sastanku, Konferencija stranaka će izabrati Tajništvo između onih postojećih međunarodnih

organizacija, koje su iskazale svoju spremnost da vrše funkciju Tajništva po ovoj Konvenciji.

Članak 25.

Pomoćno tijelo za znanstvene, tehničke i tehnološke savjete

- Ovim se osniva pomoćno tijelo za znanstvene, tehničke i tehnološke savjete, koje će Konferencija stranaka, kao i njena druga pomoćna tijela, opskrbljivati pravovremenim savjetima u vezi s provođenjem ove Konvencije. U tom će tijelu moći sudjelovati sve stranke i bit će multidisciplinarno. Ono će uključivati predstavnike država, stručne za određeno područje znanja. Redovno će obavještavati Konferenciju stranaka o svim aspektima svog rada.
- Pod nadležnošću, a u skladu sa smjernicama koje je postavila Konferencija stranaka, te na njen zahtjev, ovo će tijelo:
 - Pružiti znanstvene i tehničke procjene statusa biološke raznolikosti,
 - Pripremiti znanstvene i tehničke procjene učinaka mjera poduzetih u skladu s odredbama ove Konvencije,
 - Utvrđiti nove, učinkovite i vrhunske tehnologije i znanja u svezi očuvanja i održivog korištenja biološke raznolikosti, te pružiti savjete o načinima i sredstvima promicanja razvoja i/ili prijenosa tehnologija,
 - Dati savjet o znanstvenim programima i međunarodnoj suradnji u istraživanjima i razvoju vezano na očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti, i
 - Odgovoriti na znanstvena, tehnička, tehnološka i metodološka pitanja, koja Konferencija stranaka i njena pomoćna tijela mogu postaviti ovom tijelu.
- Funkcije, reference, organizaciju i djelovanje ovog tijela može dalje razraditi Konferencija stranaka.

Članak 26.

Izvjestaji

Svaka ugovorna stranka će u vremenskim razmacima koje odredi Konferencija stranaka, podnijeti Konferenciji stranaka izvještaje o mjerama koje je poduzela na ispunjenju odredbi ove Konvencije i njihove učinkovitosti u postizanju ciljeva ove Konvencije.

Članak 27.

Rješavanje sporova

- U slučaju spora između ugovornih stranaka u svezi s tumačenjem ili primjenom ove Konvencije, stranke u sporu potražiti će rješenje u pregovorima.
- Ukoliko stranke u sporu ne postignu sporazum pregovorima, one zajednički mogu potražiti dobre usluge ili zahtijevati posredovanje treće stranke.
- Prilikom ratifikacije, prihvaćanja, odobravanja ili pristupanja ovoj Konvenciji, ili u bilo kojem trenutku nakon toga, država ili organizacija regionalne ekonomske integracije može dati pismenu izjavu depozitaru, da u slučaju spora koji nije riješen u skladu sa st. 1. ili 2., prihvaća jedan ili oba od sljedećih sredstava rješavanja spora kao obvezne:
 - Arbitražu u skladu s postupkom navedenim u Dijelu 1. Dodatka II.,
 - Podnošenje spora Međunarodnom sudu pravde.
- Ako stranke u sporu, u skladu sa stavkom 3. nisu prihvatile isti ili neki od postupaka, spor će biti predan na mirenje u skladu s Dijelom 2. Dodatka II., ukoliko se stranke drukčije ne slože.
- Odredbe ovoga članka primjenjivat će se u vezi sa svim protokolima, osim ukoliko u samom protokolu nije drukčije dogovoreno.

Članak 28.

Usvajanje protokola

- Ugovorne stranke će surađivati u izradi i usvajanju protokola ovoj Konvenciji.
- Protokoli će biti usvojeni na sastanku Konferencije stranaka.

- Tekst svakoga predloženog protokola Tajništvo će priopćiti ugovornim strankama najmanje šest mjeseci prije takvog sastanka.

Članak 29.

Amandmani na konvenciju ili protokole

- Amandmane na ovu Konvenciju može predložiti bilo koja ugovorna stranka. Amandmane na bilo koji protokol može predložiti stranka u tom protokolu.
- Amandmani na ovu Konvenciju bit će usvojeni na sastanku Konferencije stranaka. Amandmani na bilo koji protokol bit će usvojeni na sastanku stranaka o protokolu o kojem se radi. Tekst svakoga predloženog amandmana na ovu Konvenciju ili bilo koji od protokola, osim ukoliko nije drukčije navedeno u tom protokolu, Tajništvo će priopćiti strankama u ispravi o kojoj se radi, najkasnije šest mjeseci prije sastanka na kojem se predlaže njegovo usvajanje. Tajništvo će također priopćiti predložene amandmane potpisnicima ove Konvencije radi informacije.
- Stranke će sve poduzeti da bi se konsenzusom sporazumjele o svakom predloženom amandmanu ovoj Konvenciji ili bilo kojem protokolu. Ako su svi napori postizanje konsenzusa iscrpljeni, a sporazum nije postignut, amandman će kao zadnje što se može učiniti, biti usvojen dvotrećinskom većinom glasova stranaka koje su u pitanju, koje su prisutne i glasuju na sastanku, a depozitar će taj amandman dostaviti svim strankama na ratificiranje, prihvati ili odobrenje.
- O ratificiranju, prihvatu ili odobrenju amandmana depozitar će biti pismeno obaviješten. Amandmani, koji su usvojeni u skladu sa stavkom 3., stupit će na snagu među strankama koje su ih prihvatile, i to devedeset dana nakon polaganja instrumenata o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju od strane najmanje dvije trećine ugovornih stranaka u ovoj Konvenciji ili stranaka u protokolu o protokolu. Nakon toga, amandmani će stupiti na snagu za svaku drugu stranku devedeseti dan kako je ta stranka deponirala svoju ispravu o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju amandmana.
- U smislu ovoga članka "Stranke prisutne s pravom glasovanja" znači stranke koje su prisutne i daju svoj glas, bez obzira je li pozitivan ili negativan.

Članak 30.

Usvajanje i izmjena dodataka

- Dodaci ovoj Konvenciji ili bilo kojem protokolu predstavljat će sastavni dio Konvencije ili dotičnog protokola, o čemu se već radi, i ukoliko nije izričito drukčije navedeno, pozivanje na ovu Konvenciju ili njene protokole predstavljat će istovremeno pozivanje na bilo koji Dodatak istoj. Dodaci će biti ograničeni na proceduralna, znanstvena, tehnička i upravna pitanja.
- Osim ukoliko nije drukčije određeno u protokolu vezano na Dodatke, primijenit će se sljedeći postupak za prijedlog, usvajanje i stupanje na snagu dopune Dodataka ovoj Konvenciji ili Dodataka nekom od protokola:
 - dodaci ovoj Konvenciji ili bilo kojem od protokola predložiti će se i uvojiti u skladu s postupkom navedenim u članku 29.,
 - svaka stranka koja nije u mogućnosti odobriti dopunu Dodataka ovoj Konvenciji ili Dodatak bilo kojem protokolu u kojem je stranka, obavijestiti će o tome depozitara pismeno, u roku od godine dana kako je od depozitara primio obavijest o usvajanju. Depozitar će bez odlaganja obavijestiti sve stranke o tako primljenoj obavijesti. Stranka može u svakom momentu povući raniji prigovor, i nakon toga će Dodatak stupiti na snagu za stranku spomenutu u stavku (c),
 - po isteku jedne godine, od datuma priopćenja o usvajanju od strane depozitara, Dodatak stupa na snagu za sve stranke u ovoj Konvenciji ili nekom od protokola, koje nisu dostavile obavijest u skladu s odredbama stavka (b) gore.

3. Prijedlog, usvajanje i stupanje na snagu amandmana na Dodatak ovoj Konvenciji ili bilo koje protokolu, podliježe istom postupku koji se primjenjuje na prijedlog, usvajanje i stupanje na snagu Dodataka ovoj Konvenciji, kao i Dodataka bilo kojem od protokola.
4. Ako se dopuna Dodataka ili amandman Dodatku odnosi na amandman ovoj Konvenciji ili nekom protokolu, dopuna Dodatka ili amandman ne može stupiti na snagu tako dugo dok amandman na Konvenciju ili neki od protokola ne stupa na snagu.
2. U njihovim ispravama o pristupanju, organizacije o kojima je riječ u stavku 1., objavit će opseg svojih nadležnosti u odnosu na predmete koje regulira ova Konvencija ili dotični protokol. Ove organizacije će također obavijestiti Depozitara o svim promjenama u okviru svoje nadležnosti.
3. Odredbe članka 34. stavka 2. primjenjivat će se na organizaciji regionalne ekonomske integracije koje pristupaju ovoj konvenciji ili nekom protokolu.

Članak 36.

Stupanje na snagu

1. Svaka ugovorna stranka u ovoj Konvenciji ili nekom protokolu imat će jedan glas osim predviđenog u stavku dolje.
2. Odluke po bilo kojem od protokola donosit će samo stranke u tom protokolu. Ugovorne stranke koje nisu ratificirale, prihvatile ili odobrile protokol na sastanku potpisnica, u tom protokolu mogu sudjelovati samo kao promatrači.
1. Ova Konvencija stupa na snagu devedesetog dana od polaganja tridesete isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupanju.
2. Svaki protokol stupa na snagu devedesetog dana nakon polaganja broja isprava o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupanju koji su navedeni u tom protokolu.
3. Za svaku ugovornu stranku koja ratificira, prihvati ili odobri ovu Konvenciju ili joj pristupi nakon polaganja tridesete isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu, Konvencija stupa na snagu devedesetog dana od datuma kako je ta ugovorna stranka položila svoju ispravu o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupanju.
4. Svi protokoli osim ako u istima nije drugačije navedeno, stupaju na snagu za ugovornu stranku koja ratificira, prihvaća ili odobrava taj protokol ili mu pristupa, nakon što je isti stupio na snagu sukladno stavku 2. gore, devedeseti dan od datuma kada je dotična ugovorna stranka položila svoju ispravu o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupanju ili na datum kada ova Konvencija stupa na snagu za tu ugovornu stranku, što već od toga kasnije nastupi.
5. U smislu st. 1. i 2. gore, bilo koja isprava koju je položila organizacija regionalne ekonomske integracije neće se smatrati dodatkom onima koje su položile države članice takve organizacije.

Članak 31.

Pravo glasovanja

Članak 32.

Odnos između ove konvencije i njenih protokola

Članak 33.

Potpisi

Članak 34.

Potvrđivanje (ratifikacija), prihvati i odobrenje

Članak 37.

Rezerve

Članak 38.

Povlačenje

Članak 39.

Privremeni finansijski aranžmani

Članak 40.

Tajništvo privremenih aranžmana

Ova će Konvencija biti otvorena za potpisivanje svim državama i bilo kojoj organizaciji regionalne ekonomske integracije u Rio de Janeiru, od 5. lipnja 1992. do 14. lipnja 1992., te u centrali Ujedinjenih naroda u New Yorku od 15. lipnja 1992. do 4. lipnja 1993.

1. Ova Konvencija i svi protokoli podliježu ratifikaciji, prihvatu i odobrenju od strane država i organizacija regionalnih ekonomskih integracija. Isprave o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju bit će položene kod depozitara.
2. Sve organizacije o kojima je riječ u stavku 1., koje postaju ugovorna stranka u ovoj Konvenciji ili bilo kojem protokolu, bez ijedne od svojih država članica koje su ugovorne stranke, bit će dužna ispuniti sve obaveze po ovoj Konvenciji ili protokolu o kojem je riječ. U slučaju takvih organizacija koje imaju jednu ili više država članica koje su ugovorne stranke u ovoj Konvenciji ili odnosnom protokolu, organizacija i njene države članice odlučit će o svojim pojedinačnim odgovornostima u izvršenju obveza po ovoj Konvenciji ili protokolu, već prema tome o čemu se radi. U takvim slučajevima, organizacija i države članice neće biti ovlaštene istodobno iskoristiti prava po ovoj Konvenciji ili odnosnom protokolu.
3. U svojim ispravama o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju, organizacije koje se spominju u stavku 1. gore, objavit će opseg svoje nadležnosti u odnosu na predmete koje regulira ova Konvencija ili odnosni protokol. Ove organizacije će također obavijestiti depozitara o svim eventualnim promjenama u okviru svoje nadležnosti.

Članak 35.

Pristupanje

1. Ova Konvencija kao i svi protokoli bit će otvoreni za pristup državama i organizacijama regionalne ekonomske integracije od datuma kada je Konvencija ili dotični protokol spreman za potpisivanje. Isprave pristupanja treba položiti kod Depozitara.

U svezi s ovom Konvencijom nije moguće postavljati nikakve rezerve.

1. U bilo kom momentu, po isteku od dvije godine od datuma kako je ova Konvencija stupila na snagu za ugovornu stranku, dotična ugovorna stranka može se povući iz Konvencije uz pismenu obavijest depozitaru.
2. Svako takvo povlačenje nastupit će po isteku od jedne godine kako ga je depozitar primi, ili nakon kasnijeg datuma, koji može biti naveden u obavijesti o povlačenju.
3. Svaka ugovorna stranka koja se povlači iz ove Konvencije, smatrat će se da se povlači iz svih protokola u kojima je stranka.

Pod uvjetom da je potpuno prestrukturiran u skladu sa zahtjevima članka 21., Fond pogodnosti za globalni okoliš Razvojnog programa Ujedinjenih naroda, Program za okoliš Ujedinjenih naroda i Međunarodna banka za obnovu i razvoj predstavljat će institucionalnu strukturu o kojoj je riječ u članku 21., na privremenoj osnovi, za razdoblje između stupanja ove Konvencije na snagu i prvog sastanka Konferencije stranaka ili dok Konferencija stranaka ne odluči koja će institucionalna struktura biti određena u skladu sa člankom 21.

Tajništvo koje osigurava izvršni direktor Programa za okoliš Ujedinjenih naroda predstavljat će Tajništvo iz članka 24. stavka 2. na privremenoj osnovi, za razdoblje između stupanja ove Konvencije na snagu i prvog sastanka Konferencije stranaka.

Članak 41.
Depozitar

Generalni tajnik Ujedinjenih naroda preuzima funkcije depozitara ove Konvencije i svih protokola.

Članak 42.
Vjerodostojni tekstovi

Izvornik ove Konvencije, čiji je arapski, kineski, engleski, francuski, ruski i španjolski tekst jednako vjerodostojan, bit će položen kod generalnog tajnika Ujedinjenih naroda.

U POTVRDU TOGA niže potpisani, propisno oblašteni, potpisali su ovu Konvenciju.

Sačinjeno u Rio de Janeiru 5. lipnja 1992. godine.

DODATAK I.

UTVRĐIVANJE I PRAĆENJE

1. Ekosustavi i staništa: koji sadrže veliku raznolikost, veliki broj endemskih ili ugroženih vrsta, pustinje; značajni za migratorne vrste; koji imaju socijalni, ekonomski, kulturološki ili znanstveni značaj; ili su tipični, jedinstveni ili su povezani s ključnim evolucijskim ili drugim biološkim procesima;
2. Vrste i zajednice koje su: ugrožene, divlji rodaci udomaćenih ili kultiviranih vrsta; koje imaju medicinske, poljoprivredne ili druge ekonomske vrijednosti; ili socijalni, znanstveni ili kulturološki značaj ili su važne za istraživački rad na očuvanju i održivom korištenju biološke raznolikosti, kao indikator vrste; i
3. Opisani genomi i geni koji imaju socijalnu, znanstvenu ili ekonomsku važnost.

DODATAK II.

Dio 1 - ARBITRAŽA

Članak 1.

Stranka koja podnosi zahtjev obavijestit će Tajništvo da stranke upućuju spor na arbitražu u skladu sa člankom 27. U obavijesti treba navesti predmet arbitraže i uključiti posebno članke Konvencije ili protokola, čije je tumačenje ili primjena sporna. Ukoliko se stranke ne slože po predmetu spora, prije nego što se odredi predsjednik suda, arbitražni sud će utvrditi predmet spora. Tajništvo će primljenu obavijest uputiti svim ugovornim strankama u ovoj Konvenciji ili dotičnom protokolu.

Članak 2.

1. U sporovima između stranaka, sudit će arbitražni sud koga čine tri člana. Svaka stranka u sporu imenuje svog arbitra, a njih dvoje zajedno odredit će sporazumno trećeg arbitra, koji će biti predsjednik suda. Ovaj potonji ne smije biti nacionalnosti niti jedne stranke u sporu, njegovo ili njezino mjesto boravka ne smije biti na teritoriju jedne od stranaka, niti smije biti uposlen kod bilo kojeg od njih, a niti raditi na slučaju u bilo kojem drugom svojstvu.
2. U sporu između više od dviju stranaka, stranke će u zajedničkom interesu imenovati jednog arbitra sporazumno.
3. Sva upražnjena mjesta biti će popunjena na način propisan za početno imenovanje.

Članak 3.

1. Ukoliko predsjednik arbitražnog suda nije određen u roku od dva mjeseca po imenovanju drugog arbitra, generalni tajnik Ujedinjenih naroda će na zahtjev stranke imenovati predsjednika u roku od dva mjeseca.
2. Ukoliko jedna od stranaka u sporu ne imenuje arbitra u roku od dva mjeseca po primitku zahtjeva, druga stranka može o tome obavijestiti generalnog tajnika, koji će izvršiti imenovanje u roku od daljnja dva mjeseca.

Članak 4.

Arbitražni sud donijet će svoju odluku u skladu s odredbama ove Konvencije, svih protokola koji su u pitanju, te međunarodnim pravom.

Članak 5.

Ukoliko stranke u sporu ne dogovore drukčije, arbitražni sud će odrediti vlastita pravila i postupke.

Članak 6.

Arbitražni sud može na zahtjev jedne od stranaka preporučiti neophodne privremene mjere zaštite.

Članak 7.

Stranke u sporu omogućit će rad arbitražnom sudu, a posebno će, korištenjem svih sredstava koja su im na raspolaganju:

- (a) opskrbiti svim odgovarajućim dokumentima, obavijestima i sredstvima, i
- (b) omogućiti pozivanje svjedoka ili stručnjaka i uvažavati njihovo svjedočenje.

Članak 8.

Ugovorne stranke i arbitri su pod obvezom da štite povjerljivost svake informacije koju prime u povjerenju za vrijeme postupka arbitražnog suda.

Članak 9.

Ukoliko arbitražni sud ne odluči drukčije, zbog posebnih okolnosti slučaja, troškove arbitraže snose stranke u sporu podjednako. Sud će čuvati evidenciju svih svojih troškova, i konačno stanje istih dostaviti će strankama.

Članak 10.

Svaka ugovorna stranka, koja je zainteresirana za pravnu prirodu predmeta u sporu, na koju može djelovati odluka u slučaju, može uz odobrenje suda intervenirati u postupku.

Članak 11.

Sud može saslušati i odrediti protuzahtjeve koji izravno proistječu iz predmeta spora.

Članak 12.

Odluke o postupku i sadržaju arbitražnog suda donijet će se većinom glasova njegovih članova.

Članak 13.

Ako se neka od stranaka u sporu ne pojavi pred arbitražnim sudom, ili propusti braniti svoj slučaj, druga stranka može zahtijevati od suda da nastavi s postupkom i donošenjem presude. Odsustvo stranke ili njen propust da brani svoj slučaj neće predstavljati prepreku postupcima. Prije donošenja svoje konačne odluke, arbitražni sud mora se uvjeriti, da se zahtjev temelji na činjenici i zakonu.

Članak 14.

Sud će donijeti svoju konačnu odluku u roku od pet mjeseci nakon što je potpuno konstituiran, ukoliko ne ustanovi da je potrebno vremenski termin produžiti za razdoblje, koje ne bi smjelo prijeći daljnjih pet mjeseci.

Članak 15.

Konačna odluka arbitražnog suda bit će ograničena na predmet spora i treba sadržavati razloge na kojima se temelji, imena članova koji su sudjelovali, kao i datum konačne odluke. Svaki član suda može priložiti odvojeno ili suprotno mišljenje na konačnu odluku.

Članak 16.

Presuda će biti obvezujuća za stranke u sporu. Bit će bez mogućnosti priziva, ukoliko se stranke u sporu nisu unaprijed dogovorile o apelacionom postupku.

Članak 17.

Bilo koja nesuglasica koja se može pojaviti između stranaka u sporu u vezi s tumačenjem ili načinom provedbe konačne odluke, stranke dostavljaju na odluku arbitražnom sudu koji je presudu donio.

Dio 2 - MIRENJE

Članak 1.

Komisija za mirenje bit će imenovana na zahtjev jedne od stranaka u sporu. Ukoliko stranke nisu drukčije dogovorile, komisija će biti sastavljena od pet članova, po dva imenuje svaka stranka, dok predsjednika zajednički biraju ti članovi.

Članak 2.

U sporovima između više od dviju stranaka, stranke koje imaju isti interes imenovat će svoje članove komisije zajedničkim sporazumom. Ukoliko dvije ili više stranaka imaju različite interese, ili postoji nesporazum oko toga je li im je interes isti, svoje će članove imenovati odvojeno.

Članak 3.

Ukoliko neka imenovanja stranaka nisu izvršena u roku od dva mjeseca od zahtjeva da se osnuje komisija za mirenje, generalni tajnik Ujedinjenih naroda će, ako to od njega traži stranka koja je podnijela zahtjev, odrediti predsjednika u roku od daljnja dva mjeseca.

Članak 3.

Ova odluka bit će objavljena u "Službenom glasniku BiH" na hrvatskom, srpskom i bosanskom jeziku i stupa na snagu danom objave .

Broj 01-2466-7/02
4. listopada 2002. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Predsjedništva BiH
Beriz Belkić, v.r.

Članak 4.

Ukoliko predsjednik komisije za mirenje nije odabran u roku od dva mjeseca, nakon imenovanja posljednjeg člana komisije za mirenje, generalni tajnik Ujedinjenih naroda će u roku od daljnja dva mjeseca, odrediti predsjednika, ukoliko to od njega zatraži stranka.

Članak 5.

Komisija za mirenje donijet će svoje odluke većinom glasova svojih članova. Ona će, ukoliko stranke u sporu nisu drukčije dogovorile, odrediti svoj vlastiti postupak. Ona će dati prijedlog za rješenja spora, koji će stranke poštovati u dobroj vjeri.

Članak 6.

Razilaženje u mišljenju o tome ima li komisija za mirenje kompetencije, riješit će komisija.

K A Z A L O

PREDSJEDNIŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE

71 Odluka o ratificiranju Konvencije o biološkoj raznolikosti, Rio de Janeiro, 5. lipanj 1992. godine 467